

I

(Tájékoztatók)

BIZOTTSÁG

**A KUTATÁSHOZ, FEJLESZTÉSHEZ ÉS INNOVÁCIÓHOZ NYÚJTOTT ÁLLAMI TÁMOGATÁSOK
KÖZÖSSÉGI KERETRENDSZERE**

(2006/C 323/01)

Oldal

1.	BEVEZETÉS	4
1.1.	A kutatás-fejlesztéshez és az innovációhoz nyújtott állami támogatás célkitűzései	4
1.2.	Állami támogatási politika és K+F+I	4
1.3.	A kutatás-fejlesztéshez és innovációhoz nyújtott támogatások mérlegelési tesztje és annak alkalmazása	5
1.3.1.	Az állami támogatási cselekvési terv: kevesebb és célzottabb állami támogatás, mérlegelési teszt a támogatás vizsgálatához	5
1.3.2.	A közös érdekű célkitűzés, amellyel a keretrendszer foglalkozik	5
1.3.3.	Megfelelő eszköz	6
1.3.4.	A támogatás ösztönző hatása és szükségessége	6
1.3.5.	A támogatás arányossága	6
1.3.6.	A támogatás K+F+I-re gyakorolt negatív hatását korlátozni kell ahhoz, hogy a végső mérleg pozitív legyen	6
1.4.	A mérlegelési teszt elvégzése: törvényi vélelem és egy konkrétabb értékelés szükségessége	7
1.5.	A keretszabály alkalmazási körébe tartozó külön intézkedések indoklása	8
2.	HATÁLY ÉS FOGALOMMEGHATÁROZÁSOK	8
2.1.	A keretrendszer hatálya	8
2.2.	Fogalommeghatározások	9
3.	AZ EK-SZERZŐDÉS 87. CIKKE (1) BEKEZDÉSÉNEK ÉRTELMÉBEN VETT ÁLLAMI TÁMOGATÁS	10
3.1.	Kutatási szervezetek és innovációs közvetítők mint az EK-Szerződés 87. cikke (1) bekezdésének értelmében vett állami támogatás kedvezményezettjei	10
3.1.1.	Nem gazdasági tevékenységek állami finanszírozása	11
3.1.2.	Gazdasági tevékenységek állami finanszírozása	11
3.2.	Az EK-Szerződés 87. cikke (1) bekezdésének értelmében az államilag finanszírozott kutatási szervezeteken keresztül vállalkozásoknak nyújtott közvetett állami támogatás	11
3.2.1.	Vállalkozások nevében folytatott kutatás (szerződéses kutatás vagy kutatási szolgáltatások)	12
3.2.2.	Vállalkozások és kutatási szervezetek együttműködése	12

	Oldal
4. A TÁMOGATÁS ÖSSZEEGYEZTETHETŐSÉGE AZ EK-SZERZŐDÉS 87. CIKKE (3) BEKEZDÉSÉNEK B) PONTJA ALAPJÁN	12
5. A TÁMOGATÁS ÖSSZEEGYEZTETHETŐSÉGE AZ EK-SZERZŐDÉS 87. CIKKE (3) BEKEZDÉSÉNEK C) PONTJA ALAPJÁN	13
5.1. A K+F projektekhez nyújtott támogatás	13
5.1.1. Kutatási kategóriák	13
5.1.2. Alapvető támogatási intenzitások	13
5.1.3. Többlettámogatás	13
5.1.4. Támogatható költségek	14
5.1.5. Visszafizetendő előleg	15
5.1.6. Adóügyi intézkedések	15
5.1.7. Kiegyenlítési záradék	15
5.2. A műszaki megvalósíthatósági tanulmányokhoz nyújtott támogatás	16
5.3. A KKV-k iparjogvédelmi jogokkal kapcsolatban felmerülő költségeihez nyújtott támogatás	16
5.4. Fiatal innovatív vállalkozásoknak nyújtott támogatás	16
5.5. A szolgáltatások területén az eljárási és szervezési innovációhoz nyújtott támogatás	16
5.6. Az innovációs tanácsadó szolgáltatásokhoz és az innovációs támogató szolgáltatásokhoz nyújtott támogatás	17
5.7. A magasan képzett munkaerő kölcsönzéséhez nyújtott támogatás	17
5.8. Az innovációs klasztereknek nyújtott támogatás	18
6. A TÁMOGATÁS ÖSZTÖNZŐ HATÁSA ÉS SZÜKSÉGESSÉGE	19
7. A RÉSZLETES VIZSGÁLATNAK ALÁVETETT TÁMOGATÁS ÖSSZEEGYEZTETHETŐSÉGE	19
7.1. Részletes vizsgálat alá eső intézkedések	19
7.2. A részletes vizsgálat módszertana: K+F+I kritériumok bizonyos egyedi esetek gazdasági szempontú vizsgálatához	20
7.3. A támogatás pozitív hatásai	20
7.3.1. Piaci hiányosság megléte	20
7.3.2. Megfelelő eszköz	21
7.3.3. A támogatás ösztönző hatása és szükségessége	21
7.3.4. A támogatás arányossága	22
7.4. A verseny és a kereskedelem torzulásának elemzése	22
7.4.1. A dinamikus ösztönzők torzulása	22
7.4.2. A piaci befolyás megteremtése	23
7.4.3. A nem megfelelő piaci struktúrák fenntartása	23
7.5. Mérlegelés és határozat	23

	Oldal
8. TÁMOGATÁSHALMOZÓDÁS	23
9. A MEZŐGAZDASÁGRA ÉS HALÁSZATRA VONATKOZÓ KÜLÖN SZABÁLYOK	24
10. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK	24
10.1. Jelentés és monitoring	24
10.1.1. Éves jelentések	24
10.1.2. A programok teljes szövegéhez való hozzáférés	25
10.1.3. Tájékoztató füzetek	25
10.2. Megfelelő intézkedések	25
10.3. Hatálybalépés, érvényesség és felülvizsgálat	25

1. BEVEZETÉS

1.1. A kutatás-fejlesztéshez és az innovációhoz nyújtott állami támogatás célkitűzései

A kutatás-fejlesztés és az innováció (a továbbiakban: K+F+I) előmozdítása fontos, közös érdekű célkitűzés. Az EK-Szerződés 163. cikke kimondja, hogy „a Közösség célkitűzése, hogy erősítse a közösségi ipar tudományos és technológiai alapjait, ösztönözze nemzetközi versenyképességének fejlődését, ugyanakkor támogassa a [...] szükségesnek ítélt kutatási tevékenységeket”. Az EK-Szerződés 164-173. cikkei meghatározzák az e tekintetben folytatandó tevékenységeket, valamint a többéves keretprogram alkalmazási körét és végrehajtását.

Az Európai Tanács 2002. márciusi barcelonai ülésén világos célt fogadott el a kutatási ráfordítások jövőbeni növelésére. Megállapodás született arról, hogy a kutatás-fejlesztésre (a továbbiakban: K+F) és az innovációra fordított kiadásokat a Közösségben növelni kell, célként 2010-re a bruttó hazai termék 3 %-ának megközelítését tekintve. A továbbiakban pontosították, hogy ezen új befektetések kétharmad részének a magánszektorból kell származnia. E célkitűzés eléréséhez a kutatási beruházásoknak évente átlagosan 8 %-kal kell növekedniük, ami az állami kiadások 6 %-os növekedési rátája ⁽¹⁾ és a magánbefektetések évi 9 %-os növekedési rátája ⁽²⁾ között oszlik meg.

Az állami támogatáson keresztül megvalósítandó célkitűzés a gazdasági hatékonyság növelése ⁽³⁾ és ezáltal a fenntartható növekedéshez és munkahelyteremtéshez való hozzájárulás. Ennélfogva a kutatás-fejlesztéshez és innovációhoz nyújtott állami támogatás a közös piaccal összeegyeztethetőnek tekinthető, ha a támogatás várhatóan további K+F+I-t eredményez, és ha a verseny torzulása nem minősül a közös érdekekkel ellentétesnek, amit a Bizottság e keretrendszer alkalmazásában a gazdasági hatékonyságnak felelt meg. E keretrendszer célja e célkitűzés biztosítása, és különösen annak elősegítése, hogy a tagállamok a támogatást sikeresebben összpontosítsák a piac nyilvánvaló hiányosságaira ⁽⁴⁾.

Az EK-Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése lefekteti az állami támogatás tilalmának alapelvét. Bizonyos esetekben azonban az ilyen támogatás a 87. cikk (2) és (3) bekezdésének értelmében összeegyeztethetőnek tekinthető a közös piaccal. A K+F+I-hez nyújtott támogatás elsősorban a 87. cikk (3) bekezdésének b) pontja és a 87. cikk (3) bekezdésének c) pontja alapján igazolható. E keretszabályban a Bizottság megállapítja a bejelentett támogatások vizsgálatára vonatkozó szabályokat, ezáltal gyakorolva mérlegelési jogkörét, növelve a jogbiztonságot és átláthatóbbá téve döntéshozatalát.

⁽¹⁾ Nem szabad megfeledkezni arról, hogy az állami kutatás-fejlesztési ráfordításoknak csak egy része minősül állami támogatásnak.

⁽²⁾ Vö. „Befektetés a kutatásba: cselekvési terv Európának”; a Bizottság közleménye a Tanácshoz, az Európai Parlamenthez, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottsághoz és a Régiók Bizottságához, COM (2003)226 végleges, 7. o.

⁽³⁾ Gazdasági értelemben a „hatékonyság” (vagy „gazdasági hatékonyság”) kifejezés a teljes jólét optimalizálásának mértékére utal egy adott piacon vagy a gazdaság egészét tekintve. A további K+F+I növeli a gazdasági hatékonyságot azáltal, hogy a piaci keresletet új vagy jobb termékek, eljárások vagy szolgáltatások felé irányítja, ami az e termékek minőségárányos árában jelentkező csökkenésnek felel meg.

⁽⁴⁾ „Piaci hiányosság” meglétéről akkor beszélünk, ha a magára hagyott piac nem vezet gazdaságilag hatékony eredményre. Ilyen körülmények között az állami beavatkozásnak, beleértve az állami támogatást is, lehetősége van a piaci eredmény javítására az árak, a termelés és a forrásfelhasználás tekintetében.

1.2. Állami támogatási politika és K+F+I

A liszaboni stratégiával összefüggésben a K+F+I szintjét nem tekintik optimálisnak a közösségi gazdaság szempontjából, ami maga után vonja, hogy a K+F+I szintjének emelkedése a Közösségben nagyobb növekedést eredményezne. A Bizottság úgy véli, hogy a K+F-hez nyújtott állami támogatásra vonatkozó jelenlegi szabályokat e kihívásra válaszul korszerűsíteni kell, és tovább kell fejleszteni.

Először is, a Bizottság e keretrendszerben a K+F-hez nyújtott támogatás létező lehetőségeit új, az innovációt támogató tevékenységekre terjeszti ki. Az innováció olyan folyamathoz kapcsolódik, amely a tudást és a technológiát a közös piacon elérhetőkhöz képest új vagy jobb termékek, szolgáltatások és üzleti folyamatok piaci lehetőségeinek kiaknázása érdekében kapcsolja össze, és bizonyos fokú kockázatot rejt magában. Az állami támogatásra vonatkozó szabályok alkalmazásában a Bizottság ugyanakkor úgy véli, hogy az innovációhoz nyújtott állami támogatást nem az innováció egy elvont definíciója alapján kell engedélyezni, hanem olyan mértékben, amennyiben az olyan konkrét tevékenységekhez kapcsolódik, amelyek egyértelműen az innováció útjában álló piaci hiányosságok orvoslására törekednek, és amelyek állami támogatásának előnyei valószínűleg ellensúlyozzák a versenyre és a kereskedelemre gyakorolt esetleges kedvezőtlen hatást.

Másodszor, a Bizottság további célja a K+F+I-hez nyújtott állami támogatás jobb kezelésének előmozdítása. Szándékában áll a K+F-re vonatkozó csoportmentesség hatályának kiterjesztése, amely jelenleg a kis- és középvállalkozásokra (a továbbiakban: KKV-k) korlátozódik. ⁽⁵⁾ Egy jövőbeni általános csoportmentességi rendelet (a továbbiakban: CSMR) a K+F+I területén a legkevésbé problematikus támogatási intézkedéseket szabályozza majd. E keretrendszer továbbra is alkalmazni kell a Bizottsághoz bejelentett valamennyi intézkedésre – akár azért jelentették be, mert az intézkedést a CSMR nem szabályozza, akár a CSMR-ben szereplő, a támogatás külön bejelentésére vonatkozó kötelezettség miatt, akár azért, mert a tagállam úgy határoz, hogy bejelent egy elvileg a CSMR szerinti mentesség alá tartozó intézkedést –, ahogy valamennyi nem bejelentett támogatás vizsgálatára is.

Harmadszor, a Bizottság általi hatékonyabb ellenőrzés érdekében e keretrendszer a hatálya alá tartozó intézkedések vizsgálatára nem csak bizonyos támogatási intézkedések összeegyeztethetőségére vonatkozó szabályokat állapít meg (ld. az 5. fejezetet alább), hanem – tekintettel az egyes támogatási intézkedésekben rejlő fokozott kockázatra a verseny és a kereskedelem torzulására nézve – a támadás ösztönző hatásának és szükségességének elemzését érintő további elemeket (ld. a 6. fejezetet alább) és egy, a részletes vizsgálatnál alkalmazandó módszertant is (ld. a 7. fejezetet alább).

⁽⁵⁾ Állami támogatási cselekvési terv. Kevesebb és célzottabb állami támogatás: ütemterv az állami támogatás 2005 és 2009 közötti reformjához. COM(2005) 107 végleges – SEC (2005) 795; elfogadva 2005. június 7-én.

Ezzel összefüggésben a Bizottság hangsúlyozza, hogy a versenyképes piacoknak elvileg maguktól is a leghatékonyabb eredményhez kellene vezetniük a K+F+I tekintetében. Ez azonban nem minden esetben történik így a K+F+I terén, és a kormányzat beavatkozása ilyenkor javíthat az eredményen. A vállalkozások csak annyiban fordítanak többet kutatásra, amennyiben az eredményekből konkrét gazdasági előnyre tehetnek szert, és e lehetőségnek tudatában is vannak. A K+F+I alacsony szintje számos okkal magyarázható, amelyek részben strukturális akadályoknak tudhatók be, részben pedig a piaci hiányosságok meglétének. A strukturális akadályokat lehetőség szerint strukturális intézkedésekkel ⁽⁶⁾ kell kezelni, mivel az állami támogatás inkább a piaci hiányosságokból adódó eredménytelenségeket ellensúlyozó szerepet tölthet be. Ráadásul az empirikus tények azt mutatják, hogy az állami támogatás hatékonyságához azt olyan kedvező keretfeltételeknek kell kísérniük, mint a megfelelő szellemi tulajdonjogi rendszerek, a kutatás- és innovációbarát szabályozás jellemezte versenykörnyezet és a támogató pénzügyi piacok.

Ugyanakkor az állami támogatás torzítja is a versenyt, az erőteljes verseny pedig meghatározó tényező a K+F+I területén eszközölt beruházások piacvezérelt ösztönzése szempontjából. Következésképpen az állami támogatási intézkedéseket körültekintően kell megtervezni a torzulások korlátozása érdekében. Ellenkező esetben az állami támogatás kontraproduktívvá válhat, és visszavetheti a K+F+I általános szintjét, ahogy a gazdasági növekedést is.

A vállalkozásoknak nyújtott kutatás-fejlesztési és innovációs támogatással kapcsolatos legfőbb aggodalom abban áll, hogy torzítja és esetlegesen csökkenti a konkurens vállalkozások dinamikus beruházási ösztönzőit. Ha egy vállalkozás támogatásban részesül, az általában erősíti pozícióját a piacon, és visszaveti más vállalkozások befektetéseinek megtérülését. Amennyiben e csökkenés eléggé jelentős mértékű, lehetséges, hogy a versenytársak visszafogják K+F+I tevékenységeiket. Ehhez járul még, hogy amikor a támogatás a kedvezményezett esetében egy kisebb költségvetési megszorítást eredményez, akkor a kedvezményezett szintjén az innováció ösztönzőjét is csökkentheti. Ráadásul a támogatás gazdaságtalan vállalkozásokat is támogatthat, illetve lehetővé teheti a kedvezményezett kirekesztő gyakorlatának vagy piaci befolyásának erősítését.

1.3. A kutatás-fejlesztéshez és innovációhoz nyújtott támogatások mérlegelési tesztje és annak alkalmazása

1.3.1. Az állami támogatási cselekvési terv: kevesebb és célzottabb állami támogatás, mérlegelési teszt a támogatás vizsgálatához

Az állami támogatási cselekvési tervben ⁽⁷⁾ a Bizottság bejelentette, hogy „a növekedést és munkahelyteremtést szolgáló, újraindított lisszaboni stratégiához való lehető legjobb hozzájárulás érdekében a Bizottság szükség esetén erősíti az állami támogatások ellenőrzése során alkalmazott gazdasági megközelítést. A gazdasági szemléletű megközelítés lehetővé teszi, hogy egyes állami támogatások jobban összpontosítsanak az újraindított lisszaboni stratégia célkitűzéseinek elérésére, és célzottabbak legyenek”.

⁽⁶⁾ Ideértve a következőket: egyetemi oktatás, kutatási programok és állami kutatóintézetek, innovációbarát szellemi tulajdonjogi szabályok, vonzó keretfeltételek a vállalkozások K+F+I tevékenységéhez.

⁽⁷⁾ Állami támogatási cselekvési terv (5. lábjegyzet), (21) bekezdés.

Annak vizsgálatakor, hogy egy támogatási intézkedés a közös piaccal összeegyeztethetőnek tekinthető-e, a Bizottság a támogatási intézkedésnek a közös érdek elérésében játszott pozitív szerepét annak a kereskedelem és a verseny torzulásában jelentkező lehetséges negatív mellékhatásaival szemben teszi mérlegre. Az állami támogatásokra vonatkozó, a létező gyakorlatokra épülő cselekvési terv hivatalos formába öntötte ezt a mérlegelési gyakorlatot az ún. „mérlegelési tesztben” ⁽⁸⁾. Ennek keretében három lépésben dönt az állami támogatási intézkedés jóváhagyásáról; az első két lépés az állami támogatás pozitív hatásait értékeli, a harmadik pedig a negatív hatásokkal foglalkozik, valamint megvonja a pozitív és negatív hatások mérlegét:

1. A támogatási intézkedés célja pontosan megállapított közös érdekű célkitűzés-e? (pl.: növekedés, foglalkoztatás, kohézió, környezetvédelem)
2. A támogatás megfelelően van-e kidolgozva ahhoz, hogy a közös érdekű célkitűzés megvalósítását szolgálja, azaz a javasolt támogatás a piaci hiányosság orvoslását vagy egyéb célkitűzést szolgál-e?
 - i. Az állami támogatás a megfelelő szakpolitikai eszköz-e?
 - ii. Van-e ösztönző hatása, azaz a támogatás megváltoztatja-e a cégek magatartását?
 - iii. Arányos-e a támogatási intézkedés, azaz ugyanaz a magatartásváltozás elérhető-e kevesebb támogatással?
3. Korlátozottak-e a verseny torzulásai és a kereskedelemre gyakorolt hatás, úgy hogy az általános mérleg pozitív legyen?

Ez a mérlegelési teszt az állami támogatásokra vonatkozó szabályok megtervezésére és az esetek vizsgálatára egyaránt alkalmazandó.

A csoportmentességi rendelet vonatkozásában az állami támogatás akkor összeegyeztethető, ha a megállapított feltételek teljesülnek. Általában ugyanez vonatkozik az e keretrendszer alkalmazási körébe tartozó esetek többségére. Mindazonáltal azon egyedi támogatási intézkedések esetében, amelyek a támogatás jelentős összege folytán nagymértékű torzulást eredményezhetnek, a Bizottság a támogatás pozitív és negatív hatásainak általános vizsgálatát az arányosság elve alapján végzi el.

1.3.2. A közös érdekű célkitűzés, amellyel a keretrendszer foglalkozik

E keretrendszer a kutatás-fejlesztés és innováció elősegítésére irányuló közös érdekű célkitűzéssel foglalkozik. Célja a gazdasági hatékonyság növelése azon jól meghatározott piaci hiányosságok leküzdése által, amelyek gátolják a közösségi gazdaságot abban, hogy elérje a K+F+I optimális szintjét.

⁽⁸⁾ Vö. állami támogatási cselekvési terv (5. lábjegyzet), 11. és 20. bekezdés, amint azt az innovációról szóló közlemény már részletesebben kidolgozta, COM(2005) 436 (végleges) 2005.9.21.

Olyan szabályok létrehozásához, amelyek biztosítják, hogy a támogatási intézkedések elérjék a célkitűzést, mindenekelőtt a K+F+I-t akadályozó piaci hiányosságok meghatározására van szükség. A K+F+I egy sor tevékenységen keresztül valósul meg, amelyek több termékpiachoz kapcsolódnak, és amelyek a rendelkezésre álló kutatás-fejlesztési és innovációs képességeket aknázzák ki e termékpiacon új vagy jobb termékek⁽⁹⁾ és eljárások kifejlesztéséhez, ezáltal gyorsítva a gazdasági növekedés ütemét. Annak ellenére, hogy adottak a kutatás-fejlesztés és innováció előfeltételei, a piaci hiányosságok megakadályozhatják, hogy a piac elérje optimális teljesítményét, és elégtelen eredményhez vezethetnek az alábbi okokból kifolyólag:

— **Pozitív externáliák/a tudás szervezetek közötti átszivárgásai:** A K+F+I gyakran teremt előnyöket a társadalom számára a tudás szervezetek közötti átszivárgásainak (knowledge spill-overs) formájában. Ugyanakkor a piacra hagyatkozva sok projekt a magánszféra szempontjából kevésbé vonzó megtérülési arányt mutathat, még ha egyébként a projektek társadalmi szempontból előnyösek lennének is, mivel a profitorientált vállalkozások figyelmen kívül hagyják tevékenységeik külső hatásait, amikor a K+F+I mértékéről döntenek. Következésképpen a közös érdeket szolgáló projektek kormányzati támogatás nélkül nem biztos, hogy megvalósításra kerülnek.

— **Közjavak/a tudás szervezetek közötti átszivárgásai:** Az általános tudás létrehozásakor, amilyen az alapkutatás is, nem lehet másokat megakadályozni a tudás hasznosításában (közjavak), miközben a termeléshez kapcsolódó, sajátosabb ismereteket védeni lehet például szabadalmak segítségével, amelyek a feltalálónak találmányából nagyobb megtérülést biztosítanak. A K+F+I támogatására szolgáló legmegfelelőbb politika kialakításához különbséget kell tenni az általános tudás létrehozása és a védelem alá helyezhető tudás létrehozása között. A vállalkozások hajlanak rá, hogy szabadon használják fel a mások által létrehozott tudást, ami a vállalkozásokat nem teszi érdekeltté abban, hogy a tudást maguk hozzák létre. Tulajdonképpen a piac ennek hatására nem csak elégtelenül működhet, de teljesen hiányozhat is. Ha kiterjedtebb általános tudást hoznának létre, a társadalom egésze élvezhetné a tudás gazdaságon keresztüli átszivárgásának előnyeit. Ebből a célból a kormányoknak esetleg támogatniuk kell a vállalkozásokat abban, hogy új ismereteket hozzanak létre. Az alapkutatás esetében esetleg teljes mértékben kell finanszírozniuk a vállalatok alapkutatásra irányuló erőfeszítéseit.

— **Hiányos és aszimmetrikus tájékoztatás:** A K+F+I-t a kockázatok és a bizonytalanság magas szintje jellemzi. A hiányos és/vagy aszimmetrikus információ következtében a magánbefektetők vonakodhatnak értékes projektek finanszírozásától, a jól képzett munkavállalók pedig nem biztos, hogy tudatában vannak az innovatív vállalkozásoknál való elhelyezkedés lehetőségeinek. Ennek eredményeként az emberi és pénzügyi erőforrások nem biztos, hogy megfelelően oszlanak meg e piacokon, és lehet, hogy a gazdaság szempontjából értékes projektek sosem valósulnak meg.

— **Koordinációs és hálózati hiányosságok.** Romolhat a vállalkozások koordinációra, vagy legalábbis együttműködésre való képessége, és ezáltal a K+F+I terén elért eredménye. A problémák számos okból jelentkezhetnek, beleértve a kutatás-fejlesztés összehangolásának és a megfelelő partnerek megtalálásának nehézségeit.

1.3.3. *Megfelelő eszköz*

Nem szabad megfeledkezni arról, hogy lehetnek más, megfelelőbb eszközök a K+F+I szintjének emelésére a gazdaságban, például szabályozások, az egyetemek jobb finanszírozása, általános adóintézkedések a K+F+I ösztönzésére⁽¹⁰⁾. Egy szakpolitikai eszköz megfelelősége egy adott esetben általában a probléma okaira vezethető vissza. A piaci akadályok csökkentése az állami támogatás nyújtásánál megfelelőbb eszköz lehet arra, hogy egy újonnan fellépő szereplő kezelni tudja a megfelelő K+F+I eredmények elérésével kapcsolatos nehézségeket. Az egyetemekben történő nagyobb befektetés megfelelőbben orvosolhatja a szakképzett munkaerő hiányát a K+F+I területén, mint a K+F+I projektek állami támogatása. A tagállamok ezért csak akkor válasszák az állami támogatást, amikor az a probléma kezeléséhez megfelelő eszköz. Ez szükségessé teszi azon piaci hiányosságok azonosítását, amelyeket a támogatási intézkedéssel orvosolni kívánnak.

1.3.4. *A támogatás ösztönző hatása és szükségessége*

A K+F+I-hez nyújtott állami támogatásnak a kedvezményezett magatartásának megváltozásához kell vezetnie, hogy növelje K+F+I tevékenységének szintjét, és olyan K+F+I projektek vagy tevékenységek jöjjenek létre, amelyek másként nem, vagy csak korlátozottabb mértékben valósulnának meg. A Bizottság úgy véli, hogy a támogatás eredményeként a K+F+I tevékenységnek növekednie kell méret, kiterjedés, a ráfordítások mértéke vagy üteme tekintetében. Az ösztönző hatást a tényeket összevető elemzés útján állapítják meg, amely a célzott tevékenység támogatással és támogatás nélkül megvalósuló szintjét hasonlítja össze. A tagállamoknak világosan meg kell jelölniük, hogyan kívánják az ösztönző hatás jelentkezését biztosítani.

1.3.5. *A támogatás arányossága*

A támogatás akkor tekinthető arányosnak, ha kevésbé torzító támogatási intézkedések révén nem lehet elérni azonos eredményt. Különösen a támogatás összegét és intenzitását kell korlátozni a támogatott K+F+I tevékenység végrehajtásához szükséges minimumra.

1.3.6. *A támogatás K+F+I-re gyakorolt negatív hatását korlátozni kell ahhoz, hogy a végső mérleg pozitív legyen*

A K+F+I-hez nyújtott állami támogatásból származó lehetséges versenytorzító hatásokat a következőképpen lehet osztályozni:

- a vállalkozások dinamikus ösztönzőinek megakasztása és kiszorítása;
- a gazdaságtalan termelés támogatása;

⁽¹⁰⁾ Lásd az állami támogatás szabályainak a vállalkozások közvetlen adóztatásával kapcsolatos intézkedésekre történő alkalmazásáról szóló közleményt; HL C 384., 1998.12.10., 3. o.

⁽⁹⁾ Ebbe a szolgáltatások is beletartoznak.

- a kirekesztő gyakorlatok és a piaci befolyás erősítése;
- a gazdasági tevékenységek tagállamok közötti elhelyezése gyakorolt hatások;
- a belső piacon a kereskedelmi forgalomra gyakorolt hatás.

A negatív hatások rendszerint jelentősebbek magasabb támogatási összegeknél és olyan tevékenységek támogatásánál, amelyek a termék vagy szolgáltatás kereskedelmi forgalomba hozatalához kapcsolódnak. Ennélfogva a támogatás intenzitásának általában alacsonyabbnak kell lennie a fejlesztéshez és az innovációhoz kapcsolódó tevékenységeknél, mint a kutatáshoz kapcsolódó tevékenységeknél. Továbbá a támogatható költségek meghatározásánál fontos biztosítani, hogy a vállalat mindennapi működési költségeit ne lehessen támogatásban részesíteni. A kedvezményezett és az érintett piac jellemzőinek szintén hatása van a torzulás mértékére. E szempontokat a részletes vizsgálat alá tartozó esetek megítélésakor alaposabban figyelembe veszik.

1.4. A mérlegelési teszt elvégzése: törvényi vélelem és egy konkrétabb értékelés szükségessége

Ezt a keretrendszert olyan kutatás-fejlesztési és innovációs támogatások vizsgálatára alkalmazzák, amelyeket a Bizottságnak bejelentettek. A Bizottság az összeegyeztethetőséget az 1. fejezetben ismertetett mérlegelési teszt alapján értékeli. Ennek megfelelően az intézkedést csak akkor hagyják jóvá, ha – figyelembe véve a mérlegelési teszt valamennyi elemét – az átfogó értékelés pozitív. A Bizottság azonban az értékelés keretében különböző módokon hajthatja végre a mérlegelési tesztet, mivel az egyes esetekben a különböző intézkedésekhez különböző versenyügyi és kereskedelmi kockázatok kapcsolódhatnak. Az EK-Szerződés 93. cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 1999. március 22-i 659/1999/EK tanácsi rendelet⁽¹¹⁾ 4. és 7. cikkének sérelme nélkül a Bizottság különböző törvényi vélelmeket alkalmaz a bejelentett állami támogatás típusaira.

Minden támogatást először az 5. fejezetben szereplő rendelkezések szerint vizsgálnak meg. E fejezetben a Bizottság meghatározza azon intézkedések körét, amelyek esetében eleve úgy ítéli meg, hogy az ezeket célzó állami támogatások olyan specifikus piaci hiányosságokat orvosolnak, amelyek akadályozzák a kutatást, fejlesztést és innovációt. A Bizottság továbbá olyan feltételek és paraméterek sorát dolgozta ki, amelyek azt hivatottak biztosítani, hogy az ezen intézkedésekre irányuló állami támogatások valóban ösztönző hatásúak és arányosak legyenek, valamint csak korlátozott negatív hatásuk legyen a versenyre és a kereskedelemre. Az 5. fejezet tehát a támogatott tevékenység, a támogatási intenzitás és az összeegyeztethetőséghez kapcsolt feltételek tekintetében tartalmaz paramétereket. Alapvetően e keretrendszer alapján csak azon intézkedések egyeztethetők össze az EK-Szerződés 87. cikk (3) bekezdésének c) pontjával, amelyek megfelelnek az 5. fejezetben meghatározott kritériumoknak.

A 6. fejezetben a Bizottság konkrétabban ismerteti, hogyan végzi el a támogatás szükségességének és ösztönző hatásának értékelését.

A 7. fejezetben a Bizottság konkrétabban ismerteti, milyen esetekben és milyen módon végzi el a részletes vizsgálatot.

Ez az alábbiakban részletesen ismertetett vizsgálat különböző szintjein jut kifejezésre. Az első szint esetében a Bizottság úgy ítéli meg, hogy alapvetően elegendő az, hogy az érintett támogatás összhangban van az 5. fejezetben meghatározott feltételekkel, feltéve, hogy a 6. fejezetben foglalt feltételek – amelyek az ösztönző hatást feltételezik – teljesülnek. Valamennyi egyéb intézkedés esetében a Bizottság véleménye szerint kiegészítő vizsgálatra van szükség, mivel a verseny és a kereskedelem esetében nagyobb a kockázat a tevékenység, a támogatás összege, illetve a kedvezményezett típusa miatt. A kiegészítő vizsgálatok általában az ügy további, részletesebb tényszerű elemzését tartalmazzák, összhangban a szükségesség és az ösztönző hatás tekintetében a 6. fejezetben tárgyalt rendelkezésekkel, illetve az e keretrendszer 7.1. szakaszában meghatározott küszöbértéket túllépő támogatások értékelése tekintetében összhangban a 7. fejezettel. E kiegészítő vizsgálat eredményeként a Bizottság jóváhagyhatja a támogatást, összeegyeztethetetlennek nyilváníthatja a közös piaccal, vagy feltételekhez kötheti az összeegyeztethetőségre vonatkozó döntését.

Először, a Bizottság úgy ítéli meg, hogy bizonyos támogatási intézkedések esetében az 5. és 6. fejezetben meghatározott rendelkezéseknek való megfelelés elegendő ahhoz, hogy az intézkedéseket összeegyeztethetőnek lehessen tekinteni, mivel feltételezhető, hogy az ilyen intézkedések esetében a mérlegelési teszt elvégzése után pozitív eredmény születik. A kedvezményezettől, a támogatott tevékenység fajtájától és az odaítélt támogatás összegétől függ, hogy egy intézkedés ebbe a kategóriába esik-e. A Bizottság úgy ítéli meg, hogy az 5. és 6. fejezet alapján a következő intézkedéseket lehet összeegyeztethetőnek tekinteni, amennyiben i) teljesítik az 5. fejezetben meghatározott valamennyi feltételt és paramétert; és ii) a támogatást csak azt követően ítélik oda, hogy a nemzeti hatóságoknak benyújtották a támogatás iránti kérelmet:

- projekt támogatás és megvalósíthatósági tanulmány, amennyiben KKV a kedvezményezett, és amennyiben a támogatás összege egy-egy KKV esetében projektenként nem éri el az 7,5 millió eurót (projekt támogatás és a megvalósíthatósági tanulmányhoz nyújtott támogatás együtt);
- az iparjogvédelmi jogokkal kapcsolatban felmerülő költségek támogatása KKV-k esetében;
- fiatal innovatív vállalkozásoknak nyújtott támogatás;
- innovatív tanácsadó szolgáltatásokhoz nyújtott támogatás; innovatív támogató szolgáltatásokhoz nyújtott támogatás;
- a magasan képzett munkaerő kölcsönzéséhez nyújtott támogatás.

A fent felsorolt intézkedések esetében a 6. fejezet tisztázza, hogy akkor feltételezhető az ösztönző hatás megléte, ha a fenti ii) pontban említett feltétel teljesül.

Másodszor, azon bejelentett támogatások esetében, amelyek e keretrendszer 7.1. szakaszában meghatározott küszöbértékek **alatt** vannak, a kiegészítő vizsgálat az ösztönző hatás és a szükségesség bizonyításából áll a 6. fejezetben meghatározottak szerint. Az ilyen rendelkezések az 5. és 6. fejezet alapján csak akkor tekinthetők összeegyeztethetőeknek, ha i) az 5. fejezetben említett valamennyi feltételnek és paraméternek megfelelnek,

⁽¹¹⁾ HL L 83., 1999.3.27., 1. o.

valamint ii) az ösztönző hatást és a szükségességet a 6. fejezettel összhangban bizonyították.

Harmadszor, azon bejelentett támogatások esetében, amelyek a keretrendszer 7.1. szakaszában meghatározott küszöbértékek **felett** vannak, a kiegészítő vizsgálat a 7. fejezet szerinti részletes vizsgálatot foglalja magában. Ezen intézkedéseket az 5., 6. és 7. fejezet alapján összeegyeztethetőnek tekintik, amennyiben i) teljesítik az 5. fejezetben meghatározott valamennyi feltételt és paramétert; valamint ii) a 7. fejezet szerinti mérlegelési teszt átfogó pozitív értékelést eredményez.

1.5. A keret szabály alkalmazási körébe tartozó külön intézkedések indoklása

E kritériumoknak a K+F+I-re történő alkalmazásakor a Bizottság egy sor olyan intézkedést határozott meg, amelyek állami támogatása az EK-Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének c) pontjával összeegyeztethető lehet bizonyos feltételek mellett.

Az alap- és ipari kutatás, valamint a kísérleti fejlesztés terén indított projektek támogatása főként a pozitív externáliákhoz (a tudás átszivárgása) – beleértve a közjavakat is – kapcsolódó piaci hiányosságok orvoslását célozza. A Bizottság hasznosnak tartja a K+F+I tevékenységek különféle kategóriáinak megtartását, függetlenül attól, hogy a tevékenységek az innováció inkább interaktív, mint lineáris modelljét követik. A támogatás különböző intenzitása a piaci hiányosságok eltérő mértékét tükrözi, valamint azt, hogy a tevékenység milyen közel van a piachoz. Ezenfelül az e téren létező korábbi állami támogatási szabályokkal ellentétben bizonyos innovációs tevékenységeket a kísérleti fejlesztések közé soroltak. Emellett a többlettámogatások rendszerét egyszerűsítették. A piaci hiányosságok várható nagyobb kihatása és a várhatóan nagyobb pozitív externáliák következtében a többlettámogatások indokoltak tűnnek a KKV-k esetében, a KKV-k együttműködésénél, illetve a KKV-kkel való együttműködésnél, a határokon átnyúló együttműködésnél, valamint az állami és a magánszektor együttműködésénél (a vállalkozások együttműködése állami kutatási szervezetekkel).

A műszaki megvalósíthatósági tanulmányokhoz nyújtott támogatás a K+F+I projektekkel kapcsolatban a nem tökéletes és aszimmetrikus információhoz kapcsolódó piaci hiányosságok leküzdését célozza. E tanulmányokat a piactól távolabb állónak tekintik, mint magát a projektet, és ezért viszonylag magas támogatási intenzitás is elfogadható.

A KKV-k ipari tulajdonjoggal kapcsolatos költségeihez nyújtott támogatás a pozitív externáliákhoz (a tudás átszivárgása) kapcsolódó piaci hiányosságnak az orvoslására irányul. Célja, hogy bővítse a KKV-k lehetőségeit a kellő megtérülés elérésére, ezáltal ösztönözve őket K+F+I tevékenységek folytatására.

A fiatal, innovatív vállalkozások támogatását a nem tökéletes és aszimmetrikus információhoz kapcsolódó piaci hiányosságok orvoslására vezették be, amelyek a vállalkozásokat különösen hátrányosan érintik, gyengítve azon képességüket, hogy az innovatív tevékenységekhez megfelelő finanszírozást szerezzenek.

A szolgáltatások területén az eljárási és szervezési innovációhoz nyújtott támogatás nem tökéletes információhoz és a pozitív externáliákhoz kapcsolódó piaci hiányosságokat célozza meg. Mivel a szolgáltatási tevékenységek terén az innováció esetleg nem illik bele a K+F kategóriák egyikébe sem, e támogatást ennek a problémának a leküzdésére szánják. A szolgáltatási tevékenységek esetében az innováció gyakran inkább az ügyfelekkel való kapcsolatból és a piaccal való konfrontációból ered, mint sem a létező tudományos, technológiai és üzleti ismeretek

kiaknázásából és felhasználásából. Emellett szolgáltatások területén az innovációt hajlamosak inkább új folyamatokra és szervezésre, mint technológiai fejlesztésre alapozni. A K+F projekteknek nyújtott támogatás nem terjed ki megfelelő módon a szolgáltatások területén az eljárási és szervezési innovációkhoz nyújtott támogatásra, ezért ez kiegészítő és specifikus támogatási intézkedéseket igényel avégett, hogy leküzdjék a gátló piaci hiányosságokat.

Az innovációban közvetítőként megjelenő szereplők által nyújtott tanácsadó szolgáltatások és az innovációt támogató szolgáltatások támogatása az információk nem megfelelő terjesztéséhez, az externáliákhoz és a koordináció hiányához kapcsolódó piaci hiányosságok orvoslását célozza. Az állami támogatás megfelelő megoldás a KKV-ket e szolgáltatások megvásárlására ösztönző tényezők megváltoztatására, valamint az innovációban közreműködő szereplők által nyújtott szolgáltatások kínálatának és az irántuk jelentkező keresletnek a fokozására.

A magasan képzett munkaerő kölcsönzéséhez nyújtott támogatás a Közösség munkaerőpiacán a tökéletlen információból adódó piaci hiányosságok orvoslására törekszik. A Közösségben a magasan képzett munkavállalókat nagyobb valószínűséggel alkalmazzák nagyvállalkozások, mivel a nagyvállalatokra általában úgy tekintenek, mint amelyek jobb munkafeltételeket, biztosabb és vonzóbb karrierlehetőségeket kínálnak számukra. Ezzel szemben a KKV-k jelentős tudásátadásból és jobb innovációs képességekből részesülhetnének, ha képesek lennének a K+F+I tevékenységek folytatásához magasan kvalifikált munkavállalók felvételére. A nagyvállalkozások vagy egyetemek és a KKV-k közötti kapcsolatok létesítése ugyancsak hozzájárulhat a piaci koordináció hiányosságainak kezeléséhez és a csoportosulások elősegítéséhez.

Az innovációs klaszterek támogatásának célja azon koordinációs problémákhoz kapcsolódó piaci hiányosságok orvoslása, amelyek akadályozzák a klaszterek kialakulását, vagy korlátozzák a klaszterek közötti kölcsönhatásokat és tudásáramlást. Az állami támogatás e probléma megoldásához két módon járulhat hozzá: elsőként az innovációs klaszterek nyitott és megosztott infrastruktúrába történő befektetések támogatásával, másodsorban pedig a klaszterek élénkítésének támogatásával, erősítve ezzel együttműködésüket, hálózatépítésüket és egymástól való tanulásukat.

2. HATÁLY ÉS FOGALOMMEGHATÁROZÁSOK

2.1. A keretrendszer hatálya

Ez a keretrendszer a kutatás-fejlesztéshez és az innovációhoz nyújtott állami támogatásokra alkalmazandó. Az állami támogatásra vonatkozó egyéb közösségi politikákkal, az Európai Közösségek létrehozásáról szóló szerződések egyéb rendelkezéseivel és az e szerződések alapján elfogadott jogszabályokkal összhangban kell alkalmazni.

A Szerződésben szereplő általános elveknek megfelelően az állami támogatást nem lehet jóváhagyni, ha a támogatási intézkedés oly mértékben diszkriminatív, amelyet állami támogatás jellege nem indokol. A K+F+I tekintetében különösen hangsúlyozni kell, hogy a Bizottság nem hagy jóvá olyan támogatási intézkedést, amely kizárja annak lehetőségét, hogy a K+F+I eredményeket más tagállamokban is hasznosítsák.

Az állami hatóságok a cégektől kutatás-fejlesztést rendelhetnek meg, vagy megvásárolhatják tőlük a K+F eredményeit. Ha az ilyen K+F-et nem piaci áron szerzik be, akkor ez rendes körülmények között az EK-Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése

értelmében állami támogatást von maga után. Akkor azonban, ha e szerződéseket piaci feltételek mellett ítélik oda – amit jelezhet az, hogy az alkalmazandó, különösen a vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai ágazatban működő ajánlatkérők beszerzési eljárásainak összehangolásáról szóló, 2004. március 31-i 2004/17/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek⁽¹²⁾ és az építési beruházásra, az árubeszerzésre és a szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról szóló, 2004. március 31-i 2004/18/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek⁽¹³⁾ megfelelően pályázati eljárásra került sor –, a Bizottság rendes körülmények között úgy tekinti, hogy nem került sor állami támogatásra az EK-Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése értelmében.

Ez a keretrendszer az EK-Szerződés által szabályozott valamennyi ágazaton belül a kutatás-fejlesztéshez és innovációhoz nyújtott támogatásra vonatkozik. Azokra az ágazatokra is alkalmazandó, amelyekre az állami támogatás tekintetében külön közösségi szabályok vonatkoznak, hacsak e szabályok másként nem rendelkeznek⁽¹⁴⁾.

E keretszabály a környezetvédelem területén a K+F+I-hez nyújtott állami támogatásokra is vonatkozik⁽¹⁵⁾, mivel számos kiaknázandó szinergia létezik a minőség és a teljesítmény javítását célzó innováció és az energiafelhasználás, a hulladékkezelés és a biztonság optimalizálását célzó innováció között.

A 70/2001/EK rendelet alkalmazási körének a kutatási és fejlesztési támogatásokra történő kiterjesztése tekintetében való módosításáról szóló, 2004. február 25-i 364/2004/EK bizottsági rendelet⁽¹⁶⁾ hatálybalépését követően a KKV-k kutatás-fejlesztési tevékenységeihez nyújtott támogatás az EK-Szerződés 87. és 88. cikkének a kis- és középvállalkozásoknak nyújtott állami támogatásokra történő alkalmazásáról szóló, 2001. január 12-i 70/2001/EK bizottsági rendelet⁽¹⁷⁾ által megállapított feltételek mellett mentesül a bejelentési kötelezettség alól. A tagállamok mindazonáltal továbbra is szabadon dönthetnek egy ilyen támogatás bejelentéséről. Amennyiben így határoznak, továbbra is e keretrendszert kell alkalmazni az ekként bejelentett támogatások vizsgálatára.

Míg a munkaerőköltségek az e keretszabály által szabályozott több intézkedés esetében is elszámolhatók, és azok közé a magasan képzett munkaerő kölcsönzéséhez nyújtott támogatásra vonatkozó intézkedéseket is felvették, a kutatók általános foglalkoztatásához és képzéséhez nyújtott támogatás továbbra is a foglalkoztatási és képzési támogatásra vonatkozó külön állami támogatási eszközök hatálya alá tartozik, amelyekről jelenleg az EK-Szerződés 87. és 88. cikkének a képzési támogatásokra való alkalmazásáról szóló, 2001. január 12-i

68/2001/EK bizottsági rendelet⁽¹⁸⁾, valamint az EK-Szerződés 87. és 88. cikkének foglalkoztatásra nyújtott állami támogatásra történő alkalmazásáról szóló, 2002. december 12-i 2204/2002/EK bizottsági rendelet⁽¹⁹⁾ rendelkezik.

A nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtott állami támogatásra vonatkozó közösségi iránymutatás⁽²⁰⁾ értelmében a nehéz helyzetben lévő vállalkozások kutatás-fejlesztési és innovációs támogatása nem tartozik e keretrendszer hatálya alá.

2.2. Fogalommeghatározások

E keretszabály alkalmazásában általában az alábbi fogalom-meghatározásokat kell alkalmazni:

- a) **kis- és középvállalkozás** (vagy: „KKV”): „kisvállalkozás” és „középvállalkozás” a 70/2001/EK rendelet vagy bármely e rendelet helyébe lépő rendelet értelmében vett vállalkozások;
- b) **„nagyvállalatok”**: olyan vállalkozások, amelyek nem tartoznak a kis- és középvállalkozások meghatározásába;
- c) **„támogatási intenzitás”**: a támogatás bruttó összege a projekt elszámolható költségeinek százalékában kifejezve. Valamennyi használt számadatot az adók vagy egyéb illetékek levonása előtt kell figyelembe venni. Abban az esetben, ha a támogatást egy, a vissza nem térítendő támogatáson kívüli formában nyújtják, a támogatás összegének a támogatástartalmat kell tekinteni. A több részletben kifizetett támogatást az odaítélés időpontjában való értéken kell számításba venni. A leszámítolás céljára és egy kedvezményes hitel esetében a támogatás összegének kiszámítására használt kamatlábnak a támogatás odaítélésekor érvényes referenciárátát kell tekinteni. A támogatási intenzitást kedvezményezettenként számítják ki;
- d) **„kutatási szervezet”**: olyan szervezet, például egyetem vagy kutatóintézet, amelynek – jogállásától (a köz- vagy a magánjog hatálya alá tartozik-e) és finanszírozási módjától függetlenül – elsődleges célja alapkutatás, ipari kutatás és kísérleti fejlesztés folytatása és azok eredményeinek terjesztése tanítás, közzététel vagy technológiaátadás útján; minden nyereséget ismét ilyen tevékenységekbe, eredmények terjesztésébe vagy oktatásba fektetnek; azok a vállalkozások, amelyek befolyással lehetnek egy ilyen szervezetre, így például a részvényesek vagy tagok, nem élveznek preferenciális hozzáférést e szervezet kutatási kapacitásaihoz, vagy az általa elért kutatási eredményekhez.
- e) **„alapkutatás”**: kísérleti vagy elméleti munka, amelyet elsősorban a jelenségek vagy megfigyelhető tények háttérrel kapcsolatos új ismeretek megszerzésének érdekében folytatnak, anélkül, hogy kilátásba helyeznék azok gyakorlati alkalmazását vagy felhasználását.

⁽¹²⁾ HL L 134., 2004.4.30., 1. o.

⁽¹³⁾ HL L 134., 2004.4.30., 114. o.

⁽¹⁴⁾ Például a vasúti, közúti és belvízi közlekedéshez nyújtott támogatásokról szóló, 1970. június 4-i 1107/70 tanácsi rendelet 3. cikkében külön szabályokat állapít meg a vasúti, közúti és belvízi közlekedés ágazatában a K+F-hez nyújtott állami támogatás összegegyeztetetőségére vonatkozóan.

⁽¹⁵⁾ Lásd a környezetvédelem állami támogatására vonatkozó jelenlegi közösségi iránymutatást, HL C 37., 2001.2.3., 3. o., 7. pont. Emellett a környezetvédelmi iránymutatás felülvizsgálatával összefüggésben a Bizottság megvizsgálja annak lehetőségét, hogy az iránymutatásba új, az öko-innovációra is vonatkozó intézkedéseket is beillesszen.

⁽¹⁶⁾ HL L 63., 2004.2.28., 22. o.

⁽¹⁷⁾ HL L 10., 2001.1.13., 33. o. A 364/2004/EK rendelettel módosított rendelet

⁽¹⁸⁾ HL L 10., 2001.1.13., 20. o., A 363/2004/EK rendelettel (HL L 63., 2004.2.28., 20. o.) módosított rendelet.

⁽¹⁹⁾ HL L 337., 2002.12.13., 3. o.

⁽²⁰⁾ Jelenleg: HL C 244., 2004.10.1., 2. o.

- f) **„ipari kutatás”**: tervezett kutatás vagy kritikus vizsgálat, amelynek célja új ismeretek és szakértelem megszerzése új termékek, eljárások vagy szolgáltatások kifejlesztéséhez, vagy a létező termékek, eljárások vagy szolgáltatások jelentős mértékű fejlesztésének elősegítéséhez. Magában foglalja az ipari kutatáshoz – főként az generikus technológia-ellenőrzéshez – szükséges komplex rendszerek összetevőinek létrehozását is, a g) pont alá tartozó prototípusok kivételével.
- g) **„kísérleti fejlesztés”**: a meglévő tudományos, technológiai, üzleti és egyéb, vonatkozó ismeretek és szakértelem megszerzése, összesítése, megosztása és felhasználása új, módosított vagy javított termékek, eljárások vagy szolgáltatások terveihez és szabályainak létrehozása vagy megtervezése céljából. Ide tartozhatnak például az új termékek, eljárások és szolgáltatások konceptuális meghatározását, megtervezését és dokumentálását célzó egyéb tevékenységek is. A tevékenységek magukban foglalhatják tervezeteket, tervrajzokat, tervek és egyéb dokumentációk előállítását is, feltéve, hogy azokat nem kereskedelmi felhasználásra szánják.

A kereskedelmileg felhasználható prototípusok és kísérleti projektek kifejlesztése szintén ide tartozik, amennyiben a prototípus szükségképpen a kereskedelmi végtermék, és amennyiben előállítása túlságosan költséges ahhoz, hogy kizárólag demonstrációs és hitelesítési céllal történjen. A demonstrációs vagy kísérleti projektek későbbi kereskedelmi felhasználásának esetében az ilyen használatból származó bármely jövedelmet le kell vonni a elszámolható költségekből.

Termékek, eljárások és szolgáltatások kísérleti gyártása és tesztelése szintén támogatható, feltéve, hogy azokat nem lehet felhasználni vagy átalakítani ahhoz, hogy ipari alkalmazásokban vagy kereskedelmileg hasznosítsák.

A kísérleti fejlesztésbe nem tartoznak bele azok a szokásos vagy időszakos változtatások, amelyeket termékeken, gyártósorokon, előállítási eljárásokon, létező szolgáltatásokon és egyéb folyamatban lévő műveleteken eszközölnék, akkor sem, ha e változtatások fejlesztésnek minősülnek.

- h) **„visszafizetendő előleg”**: a projekthez nyújtott olyan kölcsön, amelyet egy vagy több részletben fizetnek ki, és amely visszafizetésének feltételei a K+F+I projekt eredményétől függenek.
- i) **„eljárási innováció”** ⁽²¹⁾: új vagy jelentős mértékben javított termelési vagy szolgáltatási módszer alkalmazása (ideértve a technikákban, felszerelésekben, és/vagy szoftverekben eszközölt jelentős változtatásokat is). Nem minősülnek innovációnak a következők: kisebb változtatások vagy fejlesztések; a termelési vagy szolgáltatási képességek növelése olyan gyártási vagy logisztikai rendszerek hozzáadása révén, amelyek nagyban hasonlítanak a már használatban lévőkhöz; egy eljárás használatának befejezése; az egyszerű tőkepótlás vagy tőkenövelés; a kizárólag az értékesítési árak megváltozásához köthető változások; az egyedi igényekhez igazítás; a rendszeres szezonális és ciklikus változások, valamint az új vagy jelentősen továbbfejlesztett termékekkel folytatott kereskedelem.

- j) **„szervezési innováció”**: ⁽²²⁾ új szervezési módszer alkalmazása a vállalkozás üzleti gyakorlataiban, munkahelyi szervezetében vagy külső kapcsolataiban. Az üzleti gyakorlatokban, a munkahelyi szervezetben vagy külső kapcsolatokban eszközölt olyan változtatások, amelyek a vállalkozáson belül már alkalmazott szervezési módszerekben alapulnak, a vezetési stratégia megváltoztatása, a fúziók és felvásárlások, egy eljárás alkalmazásának beszüntetése, az egyszerű tőkepótlás vagy tőkenövelés, a kizárólag az értékesítési árak megváltozásához köthető változások, az egyedi igényekhez igazítás, a rendszeres szezonális és egyéb ciklikus változások, az új vagy jelentősen továbbfejlesztett termékekkel folytatott kereskedelem nem minősül innovációnak.
- k) **„magasan képzett munkaerő”**: olyan kutatók, mérnökök, tervezők és marketingszakemberek, akik egyetemi diplomával rendelkeznek, és legalább 5 éves releváns szakmai tapasztalatra tettek szert. A doktoranduszképzés ide vonatkozó szakmai gyakorlatnak számíthat.
- l) **„kiküldetés”**: az alkalmazottnak a kedvezményezett általi ideiglenes alkalmazása egy bizonyos időtartam alatt, amely után az alkalmazottnak joga van visszatérni előző munkaadójához.
- m) **„innovációs klaszterek”**: független vállalkozások – innovatív induló vállalkozások, kis-, közepes-, és nagyvállalkozások, valamint kutatási szervezetek – csoportosulásai, amelyek egy adott ágazatban és régióban működnek, és céljuk az innovációs tevékenység ösztönzése az intenzív együttműködésnek, az eszközök megosztásának, a tudás és a szakértelem cseréjének előmozdításán keresztül, valamint hatékonyan hozzájárulva a klaszterhez tartozó vállalkozások közötti technológiaátadáshoz, hálózatépítéshez és információterjesztéshez. Lehetőség szerint a tagállamoknak törekedniük kell arra, hogy a klaszteren belül megfelelő egyensúlyt teremtsenek a KKV-k és a nagyvállalatok között, bizonyos kritikus tömeg elérése érdekében, különösen a K+F+I egy adott területére specializálódva, valamint a tagállamokban és közösségi szinten működő klaszterekre is figyelemmel.

3. AZ EK-SZERZŐDÉS 87. CIKKE (1) BEKEZDÉSÉNEK ÉRTELMÉBEN VETT ÁLLAMI TÁMOGATÁS

Általában valamennyi olyan támogatás, amely megfelel az EK-Szerződés 87. cikke (1) bekezdésében foglalt feltételeknek, állami támogatásnak minősül. A további iránymutatás érdekében az alábbiakban a kutatás, fejlesztés és innováció területén felmerülő eseteket vesszük figyelembe.

3.1. Kutatási szervezetek és innovációs közvetítők mint az EK-Szerződés 87. cikke (1) bekezdésének értelmében vett állami támogatás kedvezményezettjei

Azt a kérdést, hogy a kutatási szervezetek állami támogatások kedvezményezettjei-e, az állami támogatásra vonatkozó általános elvekkel összhangban kell megválaszolni.

⁽²²⁾ Vö. az OSLO kézikönyvben szereplő meghatározással, 51. oldal.

⁽²¹⁾ Vö. az OSLO kézikönyvben szereplő meghatározással, Az innovációs adatok gyűjtésére és értelmezésére vonatkozó iránymutatások, 3. kiadás, Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet, 2005, 49. oldal.

Az EK-Szerződés 87. cikkének (1) bekezdésével és a Bíróság ítélezési gyakorlatával összhangban a kutatási szervezetek K+F+I tevékenységeinek állami finanszírozása állami támogatásnak minősül, ha a 87. cikk (1) bekezdésében foglalt valamennyi feltétel teljesül. A joggyakorlatnak megfelelően ez többek között szükségessé teszi, hogy a kutatási szervezet az EK-Szerződés 87. cikke (1) bekezdésének megfelelően vállalkozásnak minősüljön. Ez nem a jogállásától (a közjog vagy magánjog hatálya alá tartozik) vagy gazdasági jellegétől függ (pl. termel-e nyereséget vagy sem). A vállalkozásnak minősülés szempontjából az a döntő, hogy a kutatási szervezet folytat-e olyan gazdasági tevékenységet, amely egy adott piacon termékek előállítását és/vagy szolgáltatások nyújtását foglalja magában. ⁽²³⁾ Ennek megfelelően a gazdasági tevékenységek minden állami finanszírozása az EK-Szerződés 87. cikke (1) bekezdésének hatálya alá esik, amennyiben minden más feltétel teljesül.

3.1.1. Nem gazdasági tevékenységek állami finanszírozása

Amennyiben ugyanazon szervezet gazdasági és nem gazdasági jellegű tevékenységeket egyaránt végez, a gazdasági tevékenység kereszttámogatásának elkerülése érdekében a nem gazdasági tevékenységek állami finanszírozása nem tartozik az EK-Szerződés 87. cikkének (1) bekezdés alá, amennyiben a két tevékenység jellege, költségei és finanszírozása egyértelműen elkülöníthető. ⁽²⁴⁾ A költségek megfelelő megosztásának bizonyítékai közé tartozhatnak az egyetemek és kutatási szervezetek éves pénzügyi kimutatásai.

A Bizottság mindazonáltal úgy ítéli meg, hogy a kutatási szervezetek elsődleges tevékenysége rendes körülmények között nem gazdasági természetű, úgy mint:

- oktatás a jobb és képzettebb emberi erőforrások érdekében,
- független K+F folytatása az ismeretek kibővítése és a jobb megértés érdekében, ideértve az együttműködési K+F-et;
- a kutatási eredmények terjesztése

A Bizottság továbbá úgy ítéli meg, hogy a technológiaátadásra irányuló tevékenységek (licenciák, a kutatási szervezet által létrehozott tudás kezelésének melléktermékei vagy egyéb formái) nem gazdasági jellegű tevékenységek, amennyiben e

⁽²³⁾ A 118/85. sz. ügy, Bizottság kontra Olaszország [1987] EBHT 2599., 7. bekezdés; a C-35/96. sz. ügy, Bizottság kontra Olaszország [1998] EBHT I-3851., CNSD, 36. bekezdés; a C-309/99. sz. ügy, Wouters [2002] EBHT I-1577., 46. bekezdés.

⁽²⁴⁾ A gazdasági tevékenységek közé tartozik különösen az ipari szereplőkkel kötött szerződés alapján végzett kutatás, a kutatási infrastruktúra bérbeadása és a konzultációs munka.

tevékenységek belső természetűek ⁽²⁵⁾ és a belőlük származó bevételt a kutatási szervezet elsődleges tevékenységeibe fektetik be ismét ⁽²⁶⁾.

3.1.2. Gazdasági tevékenységek állami finanszírozása

Ha a kutatási szervezetek vagy egyéb nonprofit innovációs közvetítők (például technológiai központok, inkubátorházak, kereskedelmi kamarák) gazdasági tevékenységet folytatnak, mint például infrastruktúra bérbeadása, szolgáltatások nyújtása üzleti vállalkozásoknak vagy szerződéses kutatás végzése, akkor annak rendes piaci feltételek mellett kell történnie, valamint e gazdasági tevékenységek állami finanszírozása általában állami támogatásnak minősül.

Ha azonban a kutatási szervezet vagy egyéb nonprofit innovációs közvetítő bizonyítani tudja, hogy az állami finanszírozás egészét, amelyet bizonyos szolgáltatások nyújtására kapott, továbbította a végső kedvezményezettnek, továbbá ebből a közvetítőnek nem származik előnye, a közvetítő szervezet nem tekinthető az állami támogatás kedvezményezettjének.

A végső kedvezményezettre a szokásos állami támogatási szabályok vonatkoznak.

3.2. Az EK-Szerződés 87. cikke (1) bekezdésének értelmében az államilag finanszírozott kutatási szervezeteken keresztül vállalkozásoknak nyújtott közvetett állami támogatás

E szakasz célja tisztázni azokat a feltételeket, amelyek alapján a kutatási szervezet által végzett szerződéses kutatás vagy kutatási szervezettel folytatott együttműködés esetében a vállalkozások az EK-Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése értelmében előnyben részesülhetnek. Ami az EK-Szerződés 87. cikke (1) bekezdésének további elemeit illeti, a szokásos szabályok alkalmazandók. A vonatkozó joggyakorlatnak megfelelően különösen azt kell megvizsgálni, hogy a kutatási szervezet magatartása az államnak tulajdonítható-e ⁽²⁷⁾.

⁽²⁵⁾ A „belső természetű” kifejezés alatt a Bizottság azt a helyzetet érti, amikor a kutatási szervezet(ek) ismereteinek kezelését a kutatási szervezet részlege vagy leányvállalata végzi, illetve erre más kutatási szervezetekkel való együttműködés révén kerül sor. A harmadik feleknek nyújtott specifikus szolgáltatásokra vonatkozó szerződéskötések, amelyekre nyílt pályázatok révén kerül sor, nem kockáztatják e tevékenységek belső természetét.

⁽²⁶⁾ Minden más fajta, állami támogatásban részesülő technológiaátadás esetén a Bizottság, jelenlegi ismeretei alapján, nincsen abban a helyzetben, hogy általános jelleggel döntsön az ilyen tevékenységek finanszírozásának állami támogatás jellegéről. A Bizottság felhívja a tagállamok figyelmét az EK-Szerződés 88. cikk (3) bekezdése értelmében fennálló kötelezettségükre, hogy minden egyes esetben értékeljék az ilyen intézkedések természetét és értesítsék arról a Bizottságot, amennyiben az véleményük szerint állami támogatást valósít meg.

⁽²⁷⁾ vö. C-482/99. sz. ügy, Franciaország kontra Bizottság [2002] EBHT I-4397; az állam felelősségre vonhatóságának kérdéséről.

3.2.1. *Vállalkozások nevében folytatott kutatás (szerződéses kutatás vagy kutatási szolgáltatások)*

E pont azzal az esettel foglalkozik, amikor egy vállalkozás nevében a projektet egy kutatási szervezet valósítja meg. A kutatási szervezet megbízottként szolgáltatást nyújt a megbízóként eljáró vállalkozás számára azokban az esetekben, amikor i) a megbízott szolgáltatása fejében megfelelő kifizetésben részesül és ii) a megbízó meghatározza e szolgáltatás feltételeit. Jellemzően a projekt eredményei a megrendelőt illetik, és ő viseli a sikertelenség kockázatát is. Ha egy kutatási szervezet ilyen szerződést teljesít, akkor általában a vállalkozás nem kap állami támogatást a kutatási szervezeten keresztül, amennyiben az alábbi feltételek egyike teljesül:

- (1) a kutatási szervezet szolgáltatását piaci áron nyújtja, vagy
- (2) ha nincs megállapított piaci ár, akkor a kutatási szervezet szolgáltatását olyan áron nyújtja, amely annak teljes költségét és egy ésszerű haszonrést takar.

3.2.2. *Vállalkozások és kutatási szervezetek együttműködése*

Egy együttműködési projektben legalább két partner vesz részt a projekt megtervezésében, járul hozzá annak végrehajtásához, és osztozik a projekt kockázatain és eredményein.

Egy vállalkozások és kutatási szervezetek által közösen megvalósított együttműködési projekt esetében a Bizottság úgy tekinti, hogy az ipari partner a kutatási szervezeten keresztül nem részesül közvetett állami támogatásban az együttműködés kedvező feltételeinek köszönhetően, ha az alábbi feltételek egyike teljesül:

1. a részt vevő vállalkozások viselik a projekt teljes költségét;
2. az eredmények, amelyek nem keletkezhetnek szellemi tulajdonjogokat, széles körben terjeszthetők, és a kutatási szervezet tevékenységéből eredő K+F+I eredményekből származó bármilyen szellemi tulajdonjogot teljes mértékben odaítélik ⁽²⁸⁾ az állami kutatási szervezetnek,
3. a kutatási szervezet az általa a projektben végzett tevékenységből származó, és a részt vevő vállalkozásokra átruházott szellemi tulajdonjogok ⁽²⁹⁾ piaci értékének megfelelő ellentételezést kap a részt vevő vállalkozásoktól. Ebből az ellentételezésből levonják a kutatási szervezet költségeihez a részt vevő vállalkozások által nyújtott hozzájárulást.

⁽²⁸⁾ A „kizárólagos odaítélés” azt jelenti, hogy a kutatási szervezet e jogok valamennyi gazdasági előnyét élvezi azáltal, hogy azok – főként a tulajdonjog és a használatba adáshoz való jog – teljes mértékben a rendelkezésére állnak. Ezek a feltételek akkor is teljesülhetnek, ha a szervezet úgy dönt, e jogokat érintő további szerződéseket köt, ideértve a jogok használatba adását az együttműködő partner számára.

⁽²⁹⁾ A „szellemi tulajdonjogok piaci értékének megfelelő ellentételezés” e jogok teljes gazdasági előnyeért fizetett ellentételezésre vonatkozik. Az általános állami támogatási elvekkel összhangban, valamint a szellemi tulajdonjogok piaci értékének objektív megállapításával járó nehézségek miatt a Bizottság úgy ítéli meg, hogy e feltétel teljesül, amennyiben a kutatási szervezet mint értékesítő tárgyalásokat folytat annak érdekében, hogy a szerződés megkötésekor a legnagyobb előnyt élvezze.

Ha a fenti feltételek egyike sem teljesül, akkor a tagállamok az együttműködési projekt egyedi elbírálására támaszkodhatnak: ⁽³⁰⁾ Akkor is lehetséges az állami támogatás hiánya, ha a partnerek közötti szerződéses megállapodás vizsgálata arra enged következtetni, hogy az együttműködésben részt vevő különböző partnereknek adott, a K+F+I eredményeihez kapcsolódó szellemi tulajdonjogok és az eredményekhez való hozzáférési jog megfelelően tükrözik saját érdekeiket, munkacsomagjukat, valamint a projekthez nyújtott pénzügyi vagy egyéb hozzájárulásukat. Ha az (1), (2) és (3) feltétel nem teljesül és az együttműködési projekt egyedi elbírálása nem vezet arra a következtetésre, hogy nincs állami támogatás, a Bizottság a kutatási szervezet projekthez nyújtott hozzájárulásának teljes értékét úgy tekinti, mint a vállalkozásoknak nyújtott támogatást.

4. A TÁMOGATÁS ÖSSZEEGYEZTETHETŐSÉGE AZ EK-SZERZŐDÉS 87. CIKKE (3) BEKEZDÉSÉNEK B) PONTJA ALAPJÁN

Az EK-Szerződés 87. cikke (3) bekezdése b) pontjának megfelelően egy közös európai érdekű nagyszabású projekt megvalósításának előmozdítása érdekében nyújtott K+F+I támogatást a közös piaccal összeegyeztethetőnek lehet tekinteni.

A Bizottság úgy ítéli meg, hogy az EK-Szerződés 87. cikk (3) bekezdésének b) pontját kell alkalmazni, ha az alábbi kumulatív feltételek teljesülnek:

1. A támogatási javaslat egy olyan projektre vonatkozik, amelynek meghatározottak a végrehajtási feltételei, beleértve annak résztvevőit és célkitűzéseit is. A Bizottság egy projektcsoportot is tekinthet projektnek.
2. A projektnek közös európai érdeket kell szolgálnia: a projektnek konkrét, világos és azonosítható módon kell a közösségi érdekhez hozzájárulnia. A projekt célkitűzésén keresztül elért eredmény nem korlátozódhat egy tagállamra vagy az azt végrehajtó tagállamra, hanem a Közösség egészére ki kell terjednie. A projektnek jelentős előrelépést kell tennie a közösségi célkitűzések megvalósítása felé, például azáltal, hogy az Európai Kutatási Térség szempontjából kiemelt jelentőséggel bír vagy az európai ipar egy vezető projektje. Az, hogy a projektet különböző országokban működő vállalkozások valósítják meg, önmagában nem elégséges. A támogatás pozitív hatásait mutathatja például a társadalomba való jelentős mértékű átszívargása, az intézkedés hozzájárulása a Közösség nemzetközi viszonylatban elfoglalt kutatás-fejlesztési és innovációs helyzetéhez, az új piacok megteremtése, illetve új technológiák kifej-

⁽³⁰⁾ Ennek a rendelkezésnek nem célja, hogy módosítsa a tagállamok azon kötelezettségét, hogy az EK-Szerződés 88. cikkének (3) bekezdése alapján bizonyos intézkedéseket bejelentsenek.

lesztése. A projekt előnyei nem korlátozódhatnak a közvetlenül érintett ágazatra, hanem eredményeinek az európai gazdaságban szélesebb körben kell hasznosulniuk és alkalmazódniuk (az értéklánc előző vagy következő szintjein lévő piacok, alternatív felhasználás más ágazatokban stb.).

3. A támogatás szükséges a meghatározott közös érdekek érvényesítéséhez, és ösztönzőleg hat a projekt megvalósítására, amelynek jelentős mértékű kockázatot kell rejtene. Ez a projekt jövedelmezőségi szintjének vizsgálatával mutatható ki, a befektetés összegével és a pénz időbeni mozgásával, valamint megvalósíthatósági tanulmányokkal, kockázattértékelésekkel és szakértői véleményekkel.
4. A projekt nagy jelentőséggel bír jellegét és méretét tekintve: célkitűzéseit tekintve jelentéssel bíró és méretét tekintve jelentős projektnek kell lennie.

A Bizottság a bejelentett projekteket kedvezőbben értékeli, ha a kedvezményezett jelentős saját hozzájárulást nyújtott a projekthez. A Bizottság a bejelentett projekteket ugyanúgy kedvezőbben értékeli, ha a projektben jelentős számú tagállam vállalkozásai vagy kutatási szervezetei vesznek részt.

Ahhoz, hogy a Bizottság megfelelően kivizsgálhassa az esetet, a közös európai érdeket gyakorlati formában kell bemutatni: például bizonyítani kell, hogy a projekt jelentősen előbbre viszi konkrét közösségi célkitűzések megvalósítását.

5. A TÁMOGATÁS ÖSSZEEGYEZTETHETŐSÉGE AZ EK-SZERZŐDÉS 87. CIKKE (3) BEKEZDÉSÉNEK C) PONTJA ALAPJÁN

A kutatás-fejlesztéshez és innovációhoz nyújtott állami támogatás az EK-Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének c) pontja értelmében a közös piaccal összeegyeztethető, ha a mérlegelési teszt alapján a K+F+I tevékenységek növekedését eredményezi, anélkül hogy a közös érdekekkel ellentétes mértékű kedvezőtlen hatást gyakorolna a kereskedelem feltételeire. A Bizottság kedvezően ítéli meg azon támogatási intézkedéseknek a bejelentését, amelyeket a támogatás ösztönző hatását igazoló, korábbi hasonló támogatási intézkedések szigorú értékelésével támasztanak alá. Az EK-Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének c) pontja értelmében a következő intézkedések tekinthetők összeegyeztethetőnek.

5.1. A K+F projektekhez nyújtott támogatás

A K+F projektekhez nyújtott támogatás a közös piaccal összeegyeztethetőnek tekinthető az EK-Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének c) pontja szerint, amennyiben az e szakaszban rögzített feltételek teljesülnek.

5.1.1. Kutatási kategóriák

A kutatási projekt támogatott részének teljes egészében a következő kutatási kategóriák egyikébe kell tartoznia: alap-kutatás, ipari kutatás, kísérleti fejlesztés.

A különféle tevékenységek osztályozásánál a Bizottság saját gyakorlatára, valamint a tudományos és technológiai tevékenységek mérése, javaslat a kutatás és kísérleti fejlesztés felméréseinek egységes gyakorlatára című Frascati kézikönyvben⁽³¹⁾ szereplő egyedi példákra és magyarázatokra hivatkozik.

Amikor egy projekt különféle feladatokat foglal magában, az egyes feladatokat aszerint kell minősíteni, hogy az alap-kutatás, az ipari kutatás vagy a kísérleti fejlesztés kategóriájába tartoznak-e, vagy nem tartoznak e kategóriák egyikébe sem.

Ennek a minősítésnek nem kell feltétlenül időrendi megközelítést követnie, amely az időben szakaszosan halad az alap-kutatástól a piachoz közelebb álló tevékenységek felé. Ennek megfelelően a Bizottságot semmi nem akadályozza abban, hogy a projekt keretében egy későbbi időpontban elvégzett feladatot ipari kutatásnak minősítsen, miközben úgy találja, hogy a projekt egy korábbi időpontjában végzett tevékenység kísérleti kutatásnak minősül, vagy egyáltalán nem minősül kutatásnak.

5.1.2. Alapvető támogatási intenzitások

Az alapvető támogatási intenzitás, ahogyan azt a projekt támogatható költségei alapján kiszámítják, nem haladhatja meg a következőket:

- a) 100 % az alap-kutatásnál;
- b) 50 % az ipari kutatásnál;
- c) 25 % a kísérleti fejlesztésnél;

A támogatási intenzitást külön kell megállapítani az egyes kedvezményezetteknek, ideértve az együttműködési projektben résztvevőket is.

Amennyiben egy olyan K+F projekt részesül állami támogatásban, amely kutatási szervezetek és vállalkozások együttműködésében valósul meg, az adott kutatási projekthez nyújtott közvetlen kormányzati támogatás és – amennyiben támogatásnak minősül (ld. 3.2. szakasz) – a kutatási szervezetek projekthez nyújtott hozzájárulása nem haladhatja meg az alkalmazandó támogatási intenzitást az egyes kedvezményezett vállalkozások esetében.

5.1.3. Többlettámogatás

Az ipari kutatásra és kísérleti fejlesztésre megállapított felső határt a következőképpen lehet növelni:

- a) amennyiben a támogatást egy KKV-nek szánják, a maximális támogatási intenzitás 10 százalékponttal növelhető a közép-vállalkozások és 20 százalékponttal a kisvállalkozások esetében;

⁽³¹⁾ Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet, 2002.

b) 80 %-os támogatási intenzitásig terjedően további 15 százalékpontos növelés adható, ha ⁽³²⁾:

- i. a projekt legalább két, egymástól független vállalkozás tényleges együttműködésével valósul meg és a következő feltételek teljesülnek:
 - egyik vállalkozásnak sem kell az együttműködésen alapuló projekt támogatható költségeinek több mint 70 százalékat viselnie,
 - a projekt legalább egy KKV-vel való együttműködéssel jár együtt, vagy az határokon átnyúló, azaz a kutatás-fejlesztési tevékenységeket legalább két különböző tagállamban folytatják.
- ii. ha a projekt egy vállalkozás és a kutatási szervezet tényleges együttműködésével valósul meg, különösen a nemzeti K+F szakpolitikák összehangolásának keretében és a következő feltételek teljesülnek:
 - a kutatási szervezet a támogatható projektköltségek legalább 10 %-át viseli;
 - a kutatási szervezetnek jogában áll a kutatási projektek eredményeinek közzététele, amennyiben azok a szervezet által végzett kutatásból származnak.
- iii. csak ipari kutatás esetében, ha a projekt eredményeit széles körben terjesztik technikai és tudományos konferenciák keretében, vagy azokat tudományos és műszaki szaklapokban teszik közzé, vagy szabadon hozzáférhető adattárakban (adatbankok, amelyekben bárki hozzáférhet a nyers kutatási adatokhoz), vagy nyílt és szabad forráskódú szoftvereken keresztül.

Az i. és ii. pont alkalmazása során alvállalkozásba adás nem minősül tényleges együttműködésnek. Egy vállalkozás és egy kutatási szervezet együttműködése esetén az e keret-szabályban meghatározott maximális támogatási intenzitások és a többlettámogatások nem alkalmazandók a kutatási szervezetre.

A támogatási intenzitásokat bemutató táblázat:

	Kisvállalkozás	Középvállalkozás	Nagyvállalkozás
Alap kutatás	100 %	100 %	100 %
Ipari kutatás	70 %	60 %	50 %
Ipari kutatás az alábbi feltételekkel: — vállalkozások közötti együttműködés;	80 %	75 %	65 %

	Kisvállalkozás	Középvállalkozás	Nagyvállalkozás
nagyvállalatok esetében: határokon átnyúló vagy legalább egy KKV-vel vagy — vállalkozás együttműködése egy kutatási szervezettel vagy — az eredmények terjesztése			
Kísérleti fejlesztés	45 %	35 %	25 %
Kísérleti fejlesztés az alábbi feltételekkel: — vállalkozások közötti együttműködés; nagyvállalatok esetében határokon átnyúló vagy legalább egy KKV-vel vagy — vállalkozás együttműködése egy kutatási szervezettel	60 %	50 %	40 %

5.1.4. Támogatható költségek

A támogatási intenzitást a kutatási projekt költségei alapján számítják ki, addig a mértékig, ameddig azokat elszámolhatónak lehet tekinteni. Valamennyi támogatható költséget a K+F meghatározott kategóriái között kell kiosztani.

Az alábbi költségek támogathatók:

- a) munkaerőköltségek (kutatók, technikusok és egyéb kisegítő személyzet, amennyiben a kutatási projektben foglalkoztatják őket);
- b) eszközök és felszerelések költségei, a kutatási projektben való használatuk mértékéig és idejére. Ha ezeket az eszközöket és felszereléseket nem használják teljes élettartamuk alatt a kutatási projektben, csak a kutatási projekt időtartamának megfelelő – a szokásos számviteli gyakorlatnak megfelelően kiszámított – értékcsökkenési ráfordítás minősül elszámolható költségeknek;
- c) épület- és földhasználati költségek a projektben való használatuk mértékének és idejének megfelelően. Az épületek tekintetében csak a kutatási projekt időtartamának megfelelő – a szokásos számviteli gyakorlatnak megfelelően

⁽³²⁾ Az Európai Közösség kutatási, technológiafejlesztési és demonstrációs tevékenységekre vonatkozó keretprogramja által finanszírozott projektek együttműködés címén automatikusan többlettámogatásra jogosultak az ilyen projektekben való részvétel minimumfeltételei alapján.

kiszámított – értékcsökkenési ráfordítások minősülnek elszámolható költségnek. A földterületek esetében az adásvétel költségei, illetve a ténylegesen felmerülő tőkeköltségek is elszámolhatók;

- d) a szerződéses kutatás, a külső forrásokból piaci áron megvásárolt vagy lízingelt műszaki tudás és szabadalmak, amennyiben a tranzakcióra a piaci feltételeknek megfelelően került sor, és nem történt összejárás, valamint a tanácsadás és hasonló szolgáltatások költségei, ha azokat kizárólag a kutatási tevékenységhez veszik igénybe;
- e) további általános költségek, amelyek közvetlenül a kutatási projekt eredményeként merülnek fel
- f) egyéb működési kiadások, beleértve az anyagköltségeket, a beszerzések és hasonló termékek költségeit, amelyek közvetlenül a kutatási tevékenység eredményeként merülnek fel.

5.1.5. Visszafizetendő előleg

Amennyiben egy tagállam visszafizetendő előleget nyújt, amely az EK-Szerződés 87. cikke (1) bekezdésének értelmében állami támogatásnak minősül, a következő szabályok alkalmazandók.

Ha egy tagállam – elegendő ellenőrizhető adatra támaszkodó érvényes módszertanra alapozva – bizonyítani tudja, hogy a visszafizetendő előleg formájában nyújtott támogatás bruttó támogatás-egyenértéke kiszámítható, valamint ennek megfelelően megtervezhető az a program, amely bruttó támogatás-egyenértéke megfelel az ezen szakaszban foglalt maximális intenzitásoknak, akkor a tagállam – a kapcsolódó módszertannal együtt – bejelentheti e programot a Bizottságnak. Ha e módszertant a Bizottság elfogadja és a programot összeegyeztethetőnek tekint, akkor a támogatást a visszafizetendő előleg bruttó támogatás-egyenértéke alapján oda lehet ítélni, az ezen szakaszban megengedett támogatásintenzitásokig terjedően.

A fennmaradó esetekben a visszafizetendő előleget a támogatható költségek százalékában fejezik ki; mértéke meghaladhatja az ezen szakaszban jelzett rátákat, feltéve, hogy a következő szabályoknak eleget tesz.

Ahhoz, hogy a Bizottság értékelni tudja az intézkedést, a siker esetén történő visszafizetésről részletesen rendelkeznie kell, és világosan meg kell határozni, mit tekint a kutatási tevékenységek sikeres kimenetelének. Mindezen részletekről a Bizottságot tájékoztatni kell. A Bizottság megvizsgálja, hogy a sikeres kimenetel meghatározását ésszerű és prudenciális megfontolások alapján állapították-e meg.

Abban az esetben, ha a tevékenység kimenetele sikeres, az intézkedésnek rendelkeznie kell arról, hogy a kölcsönt legalább a referencia- és diszkontráták megállapításának módszeréről szóló bizottsági közlemény⁽³³⁾ alkalmazásából eredő, alkalmazandó referencia-rátának megfelelő kamattal növelve fizetik vissza.

⁽³³⁾ HL C 273., 1997.9.9., 3. o., amelyet a következő címen is közzétettek: http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/legislation/reference.html

Abban az esetben, ha az eredmény meghaladja a fent sikeresként meghatározott mértéket, az érintett tagállamnak jogában áll, hogy a Bizottság által előirányzott referencia-ráta szerinti kamatot is magában foglaló kölcsönösszeg visszafizetésén túl további fizetési követeléssel éljen.

Amennyiben a projekt nem vezet sikerre, az előleget nem kell teljes egészében visszafizetni. Részleges sikeresség esetén a Bizottság rendes körülmények között kéri, hogy a visszafizetés rögzített összege arányban álljon az elért siker mértékével.

Az előleg a támogatható költségek legfeljebb 40 %-át fedezheti a projekt kísérleti fejlesztési szakaszában és 60 %-át az ipari kutatási szakaszban, amihez többlettámogatást lehet nyújtani.

5.1.6. Adóügyi intézkedések

A tagállamok által a bejelentésben benyújtott értékelő tanulmányok⁽³⁴⁾ alapján a Bizottság feltételezi, hogy a K+F+I-hez nyújtott adóügyi támogatási rendszerek ösztönző hatással rendelkeznek, a vállalkozásokat nagyobb K+F+I ráfordításokra ösztönözve.

Egy K+F+I adóügyi állami támogatási intézkedés támogatási intenzitását vagy az egyedi K+F+I projektek alapján lehet kiszámítani, vagy egy vállalkozás szintjén az általános adókönyvnyítésnek és egy három, egymást követő adóévet meg nem haladó időszakban felmerülő elszámolható K+F+I költségek összegének arányaként. Az utóbbi esetben a K+F+I adóügyi állami támogatási intézkedés valamennyi támogatható K+F+I tevékenységre kivétel nélkül alkalmazható; a kísérleti fejlesztés esetében az alkalmazandó támogatási intenzitás nem haladhat meg⁽³⁵⁾.

A bejelentéskor a tagállamoknak meg kell adniuk a kedvezményezettek becsült számát;

5.1.7. Kiegészítési záradék

A nemzetközi kereskedelem tényleges vagy lehetséges közvetlen vagy közvetett torzulásainak kiküszöbölése érdekében e szakasz alapján a rendszerint megengedhetőnél magasabb támogatási intenzitást is engedélyezhetnek, ha a Közösségen kívüli versenytársak hasonló projektekhez, programokhoz, kutatásokhoz, fejlesztésekhez vagy technológiákhoz – közvetlenül vagy közvetve – azonos intenzitású támogatást kaptak (az elmúlt három évben), illetve kapnak a közeljövőben. Mindazonáltal amikor valószínűsíthető, hogy a nemzetközi kereskedelem torzulásai több, mint három év elteltével jelentkeznek – tekintettel a szóban forgó ágazat sajátos jellegére – a referencia-időszakot ennek megfelelően meg lehet hosszabbítani.

⁽³⁴⁾ Bár az újonnan bevezetett adóügyi állami támogatási intézkedés esetében előzetesen ez esetleg nem lehetséges, a tagállamoktól elvárják, hogy értékelő tanulmányokat bocsássanak rendelkezésre saját adóügyi intézkedéseik ösztönző hatásáról.

⁽³⁵⁾ Ellenben ha a K+F+I adóügyi állami támogatási intézkedés különbséget tesz a K+F+I kategóriái között, a releváns támogatási intenzitások nem léphetők túl.

Az érintett tagállam, lehetőségei szerint, elegendő információt szolgáltat a Bizottságnak ahhoz, hogy értékelni tudja a helyzetet, különösen a harmadik országbeli versenytárs versenyelőnyének szükséges figyelembevételéhez. Ha a Bizottságnak nem állnak rendelkezésére a megítélt vagy javasolt támogatásra vonatkozó tények, akkor határozatát a körülményektől függő tényekre is alapozhatja.

5.2. A műszaki megvalósíthatósági tanulmányokhoz nyújtott támogatás

Az ipari kutatási vagy kísérleti fejlesztési tevékenységeket előkészítő műszaki megvalósíthatósági tanulmányokhoz nyújtott támogatás az EK-Szerződés 87. cikke (3) bekezdése c) pontjának értelmében a közös piaccal összeegyeztethető, feltéve, hogy a támogatási intenzitás – a tanulmány költségeinek alapján kiszámolva – nem haladja meg a következő támogatási intenzitásokat:

- a) KKV-k esetében az ipari kutatási tevékenységeket előkészítő tanulmányok esetében 75 % és a kísérleti fejlesztési tevékenységeket előkészítő tanulmányok esetében 50 %;
- b) nagyvállalatoknál az ipari kutatási tevékenységeket előkészítő tanulmányok esetében 65 %, és a kísérleti fejlesztési tevékenységeket előkészítő tanulmányok esetében 40 %.

5.3. A KKV-k iparjogvédelmi jogokkal kapcsolatban felmerülő költségeihez nyújtott támogatás

A KKV-knek a szabadalmak és egyéb iparjogvédelmi jogok megszerzésével és hatályosításával kapcsolatban felmerülő költségeihez nyújtott támogatás az EK-Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének c) pontja értelmében a közös piaccal összeegyeztethető, a támogatásnak ugyanaddig a szintjéig, amely az érintett iparjogvédelmi jogokhoz elsőként vezető kutatási tevékenységek tekintetében K+F támogatásnak minősülne.

A következő költségek elszámolhatók:

- a) a jog első joghatóság által történő megítélését megelőzően felmerülő valamennyi költség, beleértve a bejelentés előkészítéséhez, benyújtásához és az eljáráshoz kapcsolódó költségeket, valamint a jog megítélése előtt a bejelentés megújításakor felmerülő költségeket;
- b) fordítási és egyéb költségek, amelyek egy másik joghatóság előtt a jog kérelmezésével vagy hatályosításával kapcsolatban merülnek fel;
- c) a bejelentéssel kapcsolatos hivatalos eljárás során és az esetleges felszólalási eljárás során a jog érvényességének védelmekor felmerülő költségek, akkor is, ha ezek a költségek a jog megítélését követően merülnek fel.

5.4. Fiatal innovatív vállalkozásoknak nyújtott támogatás

A fiatal innovatív vállalkozásoknak nyújtott támogatás az EK-Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének c) pontja értelmében a közös piaccal összeegyeztethetőnek tekinthető, feltéve, hogy eleget tesz a következő feltételeknek: ⁽³⁶⁾

- a) a kedvezményezett olyan kisvállalkozás, amely a támogatás odaítélésekor kevesebb, mint 6 éve működik, és
- b) a kedvezményezett innovatív vállalkozásnak tekinthető az alábbiak alapján:
 - i. a tagállam – külső szakértő által elvégzett értékelés, nevezetesen az üzleti terv alapján – igazolni tudja, hogy a kedvezményezett az előrelátható jövőben olyan termékeket, szolgáltatásokat vagy eljárásokat fejleszt ki, amelyek technológiailag újak vagy jelentős mértékben jobbak, mint a Közösségen belül az ágazatban létező legfejlettebb tudás, és amelyek a technológiai vagy ipari eredménytelenség kockázatát hordozzák. Vagy
 - ii. külső auditor igazolása szerint a kedvezményezett K+F kiadásai az összes működési kiadásnak legalább 15 %-át teszik ki a támogatás odaítélését megelőző három év legalább egyikében, illetve pénzügyi múlttal nem rendelkező induló vállalkozás esetében a folyó költségvetési időszak ellenőrzése során.
- c) a támogatás összege nem haladja meg az 1 millió eurót. E támogatás nem haladhatja meg az 1,5 millió eurót az EK-Szerződés 87. cikk (3) bekezdésének a) pontja szerinti eltérésre jogosult régiókban, és az 1,25 millió eurót az EK-Szerződés 87. cikk (3) bekezdésének c) pontja szerinti eltérésre jogosult régiókban.

A kedvezményezett csak egyszer részesülhet támogatásban az alatt az idő alatt, amíg fiatal innovatív vállalkozásnak minősül. E támogatás halmozható e keret szabály szerinti más támogatással, a 364/2004/EK rendelet vagy az ezt követő bármely más rendelet szerinti mentesség alá tartozó kutatási és fejlesztési támogatással és a kockázati tőkére vonatkozó iránymutatások szerint a Bizottság által jóváhagyott támogatással.

A kedvezményezett csak 3 évvel a fiatal innovatív vállalkozásnak nyújtott támogatás odaítélését követően részesülhet K+F+I támogatástól és kockázati tőke-támogatástól különböző állami támogatásban.

5.5. A szolgáltatások területén az eljárási és szervezési innovációhoz nyújtott támogatás

A szolgáltatások területén az innováció nem mindig esik az 5.1. szakaszban meghatározott kutatási kategóriák valamelyikébe, tipikusan kevésbé szisztematikus, és gyakran ered az

⁽³⁶⁾ Ez nem sérti a 2007–2013 közötti időszakra vonatkozó nemzeti regionális támogatásról szóló iránymutatások (HL C 54., 2006.3.4., 13. o.) alkalmazását, különösen a kisvállalkozásoknak összesen 2 millió EUR-ig terjedő támogatásnak az újonnan létrehozott kisvállalkozásnak való odaítélését a Szerződés 87. cikk (3) bekezdésének a) pontja szerinti eltérésre jogosult régiókban.

ügyfelekkel való kapcsolatból, a piaci keresletből, és az innovatívabb ágazatok üzleti és szervezeti modelljeinek és gyakorlatainak alkalmazásából vagy más forrásokból.

A szolgáltatások területén az eljárási és szervezési innovációhoz nyújtott támogatás az EK-Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének c) pontja értelmében a közös piaccal összeegyeztethetőnek tekinthető, és 15 %-os maximális támogatási intenzitással nyújtható a nagyvállalatok, 25 %-os maximális támogatási intenzitással a középvállalkozások, és 35 %-os maximális támogatási intenzitással a KKV-k esetében. Nagyvállalatok csak akkor kaphatnak ilyen támogatást, ha a támogatott tevékenységben KKV-kkel működnek együtt, ahol az együttműködő KKV-knek az összes támogatható költség legalább 30 %-át kell viselniük.

A termékeken, gyártósorokon, gyártási folyamatokon, létező szolgáltatásokon és egyéb folyamatban lévő műveleteken eszközölt rendszeres vagy időszakos változtatások, jelentésnek akár fejlesztéseket, nem igényelhetnek állami támogatást.

A következő feltételeknek kell teljesülniük:

- a) a szervezési innovációnak a szervezés megváltoztatásában mindig az infokommunikációs technológiák (ICT) alkalmazásához vagy kiaknázásához kell kapcsolódnia;
- b) az innovációt projekt formájában kell kialakítani, azonosítható és képzett projektmenedzserrel, valamint meghatározott projektköltségekkel;
- c) a támogatott projekt eredményeként egy olyan szabványt, üzleti modellt, módszertant vagy koncepciót kell kidolgozni, amelyet szisztematikusan lehet másutt és máshol is alkalmazni, amelyet lehetőség szerint tanúsítani és szabatalmaztatni lehet;
- d) az eljárási vagy szervezési innovációnak újításnak kell lennie, vagy számottevő javulást kell jelentenie az adott iparágban a Közösségen belül fellelhető legfejlettebb tudáshoz képest. Az újítást a tagállamoknak például az innováció pontos leírásával kell bemutatniuk, azt az ugyanabban az ágazatban működő vállalkozások által használt legfejlettebb eljárási és szervezési technikákkal összehasonlítva;
- e) az eljárási vagy szervezési innovációs projektnek világos kockázati szintet kell hordoznia. Ezt a kockázatot a tagállam például a következők tekintetében mutathatja ki: a projekt költségei a vállalat forgalmához viszonyítva, az új eljárás kifejlesztéséhez szükséges idő, az eljárási innováció várt nyeresége a projekt költségeihez viszonyítva, a kudarc valószínűsége.

A támogatható költségek megegyeznek a K+F projekteknek nyújtott támogatás támogatható költségeivel (vö. 5.1. szakasz). A szervezési innováció esetén azonban az eszközök és felszerelések költsége csak az ICT-eszközök és felszerelések költségeit foglalhatja magában.

5.6. Az innovációs tanácsadó szolgáltatásokhoz és az innovációs támogató szolgáltatásokhoz nyújtott támogatás

Az innovációs tanácsadó szolgáltatásokhoz és az innovációs támogató szolgáltatásokhoz nyújtott támogatás az EK-Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének c) pontja értelmében a közös piaccal összeegyeztethető, ha valamennyi alábbi feltétel teljesül:

1. a kedvezményezett KKV;
2. a támogatás nem haladja meg kedvezményezettenként a 200 000 eurót bármely hároméves időszakban ⁽³⁷⁾;
3. a szolgáltató nemzeti vagy európai tanúsítvánnyal rendelkezik. Ha a szolgáltató nem rendelkezik nemzeti vagy európai tanúsítvánnyal, a támogatás nem fedezheti a támogatható költségek több mint 75 százalékát;
4. a kedvezményezettnek az állami támogatást a szolgáltatások piaci áron (vagy ha a szolgáltató nonprofit szervezet, akkor az összköltséget és egy ésszerű haszonrést tükröző áron) történő megvásárlására kell fordítaniuk.

Az alábbi költségek elszámolhatók:

- az innovációs tanácsadó szolgáltatások tekintetében a következő költségek: vezetési tanácsadás; technológiai segítségnyújtás; technológiaátadási szolgáltatások; képzés; szellemi tulajdonjogok megszerzésével, védelmével és kereskedelmével, valamint licencia-megállapodásokkal kapcsolatban nyújtott tanácsadás; a szabványok alkalmazásával kapcsolatban nyújtott tanácsadás;
- az innovációs támogató szolgáltatások tekintetében a következő költségek: irodai tér; adatbankok; műszaki könyvtárak; piackutatás; laboratóriumhasználat; a minőségi címkék alkalmazásával, minőségellenőrzéssel és -tanúsítással kapcsolatos szolgáltatások.

Ha a szolgáltató nonprofit szervezet, a támogatás csökkentett ár – vagyis a fizetett ár és a piaci ár (illetve a teljes költséget és egy ésszerű haszonrést tükröző ár) közötti különbség – formájában nyújtható. Ilyen esetben a tagállamoknak ki kell alakítaniuk egy rendszert, amely biztosítja az innovációs tanácsadó szolgáltatások és innovációs támogató szolgáltatások összköltsége, valamint a kedvezményezett által fizetett ár átláthatóságát annak érdekében, hogy a kapott támogatás mérhető és nyomon követhető legyen.

5.7. A magasan képzett munkaerő kölcsönzéséhez nyújtott támogatás

A kutatási szervezettől vagy nagyvállalkozástól kiküldött magasan képzett munkaerő kölcsönzéséhez KKV-knek nyújtott támogatás az EK-Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének c) pontja értelmében a közös piaccal összeegyeztethető, feltéve, hogy a következő feltételek teljesülnek:

A kölcsönzött munkaerő nem helyettesíthet más alkalmazottakat, hanem a kedvezményezett vállalkozáson belül újonnan létrehozott poszton kell alkalmazni, és a kölcsönzött munkaerőt küldő kutatási szervezetnek vagy nagyvállalkozásnak korábban

⁽³⁷⁾ A támogatható költségek tekintetében a de minimis támogatás elnyerése lehetőségének sérülése nélkül.

legalább két évig kellett foglalkoztatnia őt. A kölcsönzött személyzetnek a támogatásban részesült KKV-n belül a K+F+I területén kell dolgoznia.

A támogatható költségek közé tartozik minden, a magasan képzett munkaerő kölcsönzésével és foglalkoztatásával járó költség, beleértve a közvetítő ügynökség igénybevételének költségeit, valamint a kölcsönzött munkaerő mobilitási juttatásaként jelentkező költségeket is. A maximális támogatási intenzitás a támogatható költségek 50 %-a, ami legfeljebb 3 éves időszakra adható vállalkozásonként és kölcsönzött munkavállalónként.

Ez a rendelkezés nem teszi lehetővé a tanácsadás költségeinek fedezését (a szakértő által nyújtott szolgáltatás kifizetését, anélkül hogy a szakértőt a vállalkozásban alkalmaznák), amelyre a KKV-k támogatásának szabályai ⁽³⁸⁾ vonatkoznak.

5.8. Az innovációs klasztereknek nyújtott támogatás

Az innovációs klaszterek létrehozásához, bővítéséhez és élénkítéséhez kizárólag az innovációs klasztert működtető jogalanynak nyújtható beruházási támogatás. E szervezet felel a klaszterek létesítményeinek, eszközeinek és tevékenységeinek kezeléséért azok használata és az azokhoz való hozzáférés tekintetében. A klaszterek létesítményeihez, eszközeihez és tevékenységeihez való hozzáférés nem korlátozható, továbbá e létesítmények használatáért és a klaszter tevékenységeiben való részvételért kiszabott díjnak tükrözniük kell a költségeket.

Ilyen támogatásban a következő létesítmények részesülhetnek:

- képzési intézmények és kutatóközpontok;
- nyílt hozzáférésű kutatási infrastruktúrák: laboratórium, tesztelési létesítmény;
- szélessávú hálózati infrastruktúrák.

A maximális támogatási intenzitás 15 %.

Az EK-Szerződés 87. cikk (3) bekezdése a) pontjának hatálya alá tartozó esetekben a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a támogatási intenzitás nem lépheti túl:

- a 30 %-ot azokban a régiókban, ahol az egy főre jutó GDP az EU-25 átlagának kevesebb mint 75 %-a, a legkülső régiókban, ahol az egy főre jutó GDP magasabb, és a statisztikailag érintett régiókban 2011. január 1-jéig ⁽³⁹⁾;
- a 40 %-ot azokban a régiókban, ahol az egy főre jutó GDP az EU-25 átlagának kevesebb mint 60 %-a;
- az 50 %-ot azokban a régiókban, ahol az egy főre jutó GDP az EU-25 átlagának kevesebb mint 45 %-a.

Sajátos hátrányaik figyelembevételével a legkülső régiók jogosulttá válnak további 20 % többlettámogatásra, amennyiben ott

az egy főre jutó GDP az EU-25 átlagának 75 %-ánál kevesebb, valamint 10 %-os többlettámogatásra egyéb esetekben.

Az EK-Szerződés 87. cikk (3) bekezdésének c) pontja szerinti eltérésre jogosult, statisztikailag érintett régiók 2011. január 1-jétől 20 %-os támogatási intenzitásra jogosultak.

Amennyiben a támogatást KKV-nek nyújtják, a legnagyobb intenzitást 20 százalékponttal lehet növelni kisvállalkozásnak nyújtott támogatás, és 10 százalékponttal középvállalkozásnak nyújtott támogatás esetében.

A támogatható költségek a földterületbe, épületekbe, gépekbe és felszerelésekbe történő beruházásokkal kapcsolatos költségek.

A **klaszterek élénkítésének működési támogatása** az innovációs klasztert működtető jogalanyak nyújtható. Az ilyen támogatásnak ideiglenesnek kell lennie, és általános szabály, hogy idővel meg kell szüntetni, hogy ösztönözzön arra, hogy az árak ésszerű időn belül mielőbb tükrözzék a költségeket.

A klaszterek élénkítésének működési támogatását 5 éves korlátozott időtartamra lehet odaítélni, ha a támogatás degresszív. A támogatás intenzitása 100 százalékos lehet az első évben, azonban lineáris módon az ötödik év végére nullára kell csökkennie. Nem degresszív támogatás esetén annak időtartama öt évre korlátozódik, és intenzitása nem haladhatja meg a támogatható költségek 50 %-át. Megfelelően indokolt esetben, valamint a bejelentő tagállam által rendelkezésre bocsátott meggyőző bizonyítékok alapján a klaszterek élénkítésének működési támogatását hosszabb, 10 évet meg nem haladó időszakra is oda lehet ítélni.

Elszámolható költségek a munkaerő- és igazgatási költségek, amelyek következő tevékenységekhez kapcsolódnak:

- a klaszterek marketingje, melynek célja az, hogy új vállalatok is vegyenek részt;
- a klaszter nyílt hozzáférésű eszközeinek kezelése;
- oktatási programok, workshopok és konferenciák szervezése azzal a céllal, hogy a klaszter tagjai megosszák egymással ismereteiket és hálózatot építsenek.

Egy beruházási támogatás vagy egy klaszter élénkítéséhez nyújtott támogatás bejelentésekor a tagállamnak elemzést kell benyújtania, amely számot ad az innovációs klaszter technológiai szakosodásáról, a létező regionális lehetőségekről, a meglévő kutatási kapacitásról, a hasonló célú klaszterek Közösségen belüli jelenlétéről, valamint a klaszterben folytatott tevékenységek potenciális piaci volumenéről.

Azokat az eseteket, amikor a tagállamok a non-profit kutatási szervezetek keretében nyílt hozzáférési alapon működtetett innovációs infrastruktúrát finanszíroznak, a 3.1. pontban meghatározott rendelkezések szerint kell vizsgálni.

⁽³⁸⁾ Jelenleg: a 70/2001/EK rendelet.

⁽³⁹⁾ Lásd: Iránymutatás a 2007–2013 közötti időszakra vonatkozó nemzeti regionális támogatásokról, (18)–(20) bekezdés.

6. A TÁMOGATÁS ÖSZTÖNZŐ HATÁSA ÉS SZÜKSÉGESSÉGE

Az állami támogatásnak ösztönző hatást kell kifejtenie, azaz a kedvezményezett magatartásának megváltozását kell eredményeznie oly módon, hogy az fokozza K+F+I tevékenységének szintjét. A támogatás eredményeként a K+F+I tevékenységnek növekednie kell mérete, alkalmazási köre, a ráfordítások vagy a végrehajtás üteme tekintetében.

A Bizottság úgy véli, hogy minden olyan esetben, amikor a K+F+I tevékenységet ⁽⁴⁰⁾ már azelőtt megkezdték, hogy a kedvezményezett a nemzeti hatóságokhoz támogatásért folyamodott volna, a támogatás nem jelent ösztönzést a kedvezményezett számára.

Ha a támogatott K+F+I projekt a kérelem benyújtásakor még nem kezdődött meg, a Bizottság úgy véli, hogy az ösztönző hatás az alábbi támogatási intézkedések esetében **automatikusan megvalósul**:

- projekt támogatás és megvalósíthatósági tanulmány, amennyiben KKV a kedvezményezett, és amennyiben egy-egy KKV esetében a támogatás összege projektenként nem éri el az 7,5 millió eurót;
- az iparjogvédelmi jogokkal kapcsolatban felmerülő költségek támogatása KKV-k esetében;
- fiatal innovatív vállalkozásoknak nyújtott támogatás;
- az innovációs tanácsadó szolgáltatásokhoz és az innovációs támogató szolgáltatásokhoz nyújtott támogatás;
- a magasan képzett munkaerő kölcsönzéséhez nyújtott támogatás.

Minden más intézkedés ⁽⁴¹⁾ esetén a Bizottság megköveteli az ösztönző hatás bizonyítását a tagállamoktól.

Annak ellenőrzése érdekében, hogy a tervezett támogatás oly módon ösztönzi majd a kedvezményezettet magatartása megváltoztatására, hogy az ezáltal bővíti K+F+I tevékenységét, a tagállamok **minden egyedi intézkedés esetében, melyeket a Bizottság vizsgálatnak vet alá**, a megnövekedett K+F+I tevékenységről előzetes értékelést készítenek olyan összehasonlító elemzés alapján, amely a támogatással és a támogatás nélkül megvalósuló helyzetet hasonlítja össze. A következő kritériumok és a bejelentő tagállam által szolgáltatott ide vonatkozó mennyiségi és/vagy minőségi mutatók alkalmazhatók:

A *projekt méretének növekedése*: a projekt összköltségének növekedése (a támogatás nélkül megvalósuló helyzettel összehasonlítva a támogatás kedvezményezettje költségeinek csökkentése nélkül); a K+F+I tevékenységekben részt vevő személyek számának növekedése;

Az *alkalmazási kör bővülése*: a várható projekteredmények számának növekedése; ambiciózusabb projekt, amelyet a

⁽⁴⁰⁾ Ha a támogatási javaslat egy K+F+I projekt támogatására irányul, az nem zárja ki, hogy a lehetséges kedvezményezett már készített megvalósíthatósági tanulmányokat, amelyekre nem vonatkozik az állami támogatás iránti kérelem.

⁽⁴¹⁾ Azaz nagyvállalatoknak nyújtott projekttámogatás és KKV-k esetében a 7,5 millió eurót meghaladó támogatások; eljárási és szervezési innovációhoz nyújtott támogatás a szolgáltató szektorban, valamint innovációs klaszterek támogatása.

tudományos vagy technológiai áttörés nagyobb valószínűsége vagy a kudarc nagyobb kockázata (amely főként a kutatási projekttel járó magasabb kockázatokhoz, a projekt hosszú távú jellegéhez és az eredményei bizonytalanságához kötődik) jellemez

Az *ütem növelése*: a projekt rövidebb idő alatti befejezése, összehasonlítva azzal a helyzettel, ha a ugyanazon projektet támogatás nélkül fejezték volna be;

A *K+F+I-re fordított teljes összeg növelése*: a támogatás kedvezményezettje által a K+F+I-re fordított teljes összeg növelése; a projekt lekötött költségvetésének megváltoztatása (más projektek költségvetésének ennek megfelelő csökkentése nélkül); a támogatás kedvezményezettje által a K+F+I-re fordított összeg növekedése a teljes árbevétel arányában;

Amennyiben e tényezők *legalább egyikére* gyakorolt jelentős hatás mutatható ki, az érintett ágazat egy vállalkozásának szokásos magatartását figyelembe véve, a Bizottság rendszeren arra a következtetésre jut, hogy a támogatási javaslat ösztönző hatással bír.

Amennyiben a Bizottság **részletes vizsgálatot** végez egy egyedi intézkedésen, e mutatókat nem feltétlenül tekintik elégségesnek az ösztönző hatás bizonyítására, és a Bizottságnak további bizonyítékok benyújtására lehet szüksége.

Egy **támogatási program vizsgálatakor** az ösztönző hatással kapcsolatos feltételeket teljesültek tekintik, ha a tagállam kötelezettséget vállalt arra, hogy csak akkor ítél oda egyedi támogatásokat a jóváhagyott támogatási program keretében, ha bizonyított, hogy annak ösztönző hatása van, továbbá kötelezettséget vállal arra is, hogy a jóváhagyott támogatási program végrehajtásáról éves jelentéseket készít. Az éves jelentésekben a tagállamnak be kell mutatnia, hogy a fent említett mennyiségi és minőségi mutatók alkalmazásával hogyan értékelte az ösztönző hatást a támogatás nyújtását megelőzően.

7. A RÉSZLETES VIZSGÁLATNAK ALÁVETETT TÁMOGATÁS ÖSSZEEGYEZTETHETŐSÉGE

A Bizottság úgy véli, hogy a K+F+I tevékenység szintjének növekedése a Közösségben a Közösség közös érdeke, mivel várhatóan jelentős mértékben hozzájárul a növekedéshez, a jóléthez és a fenntartható fejlődéshez. Ebben az összefüggésben a Bizottság elismeri, hogy az állami támogatás pozitív szerepet játszhat, amennyiben jól célzott és megfelelő ösztönzőt teremt a vállalkozások számára K+F+I-jük növeléséhez. Mindazonáltal az állami támogatás a verseny jelentős torzulásait is eredményezheti, amit figyelembe kell venni.

7.1. Részletes vizsgálat alá eső intézkedések

A következő intézkedéseknél, tekintettel a verseny torzulásának nagyobb kockázatára, a Bizottság részletesebb vizsgálatot végez.

A CSMR hatálya alá tartozó intézkedéseknél

- a Bizottsághoz bejelentett minden esetben a CSMR által előírt, **a támogatások egyedi bejelentésére vonatkozó kötelezettségnek** megfelelően.

Az e keretrendszer hatálya alá tartozó intézkedéseknél:

amikor a támogatás összege túllépi

- a **projekt támogatás** ⁽⁴²⁾ és **megvalósíthatósági tanulmányok** esetében:
 - ha a projekt túlnyomórészt alapkutatást ⁽⁴³⁾ foglal magában: 20 millió eurót vállalkozásonként és projektenként/megvalósíthatósági tanulmányonként
 - ha a projekt túlnyomórészt ipari kutatást ⁽⁴⁴⁾ foglal magában: 10 millió eurót vállalkozásonként és projektenként/megvalósíthatósági tanulmányonként
 - a fennmaradó projektek esetében: 7,5 millió eurót vállalkozásonként és projektenként/megvalósíthatósági tanulmányonként.
- **eljárási és szervezési innováció** a szolgáltató tevékenységek esetében, 5 millió eurót projektenként és vállalkozásonként;
- az **innovációs klaszterek** esetében (klaszterenként): 5 millió eurót.

A részletes vizsgálat célja annak biztosítása, hogy a K+F+I-hez nyújtott jelentős összegű támogatások ne torzítsák a versenyt a közös érdekekkel ellentétes mértékben, hanem ténylegesen hozzájáruljanak a közös érdekhez. Ez akkor valósul meg, amikor az állami támogatásból a további K+F+I tekintetében jelentkező előnyök ellensúlyozzák a versenyben és a kereskedelemben okozott károkat.

A részletes vizsgálat viszonyítási alapja az eset versenytorzító potenciálja. Ennek megfelelően az a tény, hogy részletes vizsgálatot végeznek, nem feltétlenül vonja maga után a hivatalos vizsgálati eljárás elindításának szükségét, bár néhány intézkedés esetében erre sor kerülhet.

Feltéve, hogy a tagállamok gondoskodnak a teljes együttműködésről, és megfelelő információkkal szolgálnak a megfelelő időben, a Bizottság minden tőle telhetőt megtesz annak érdekében, hogy a vizsgálatot a projektek szükségleteinek megfelelően, kellő időben végezze el.

7.2. A részletes vizsgálat módszertana: K+F+I kritériumok bizonyos egyedi esetek gazdasági szempontú vizsgálatához

Az alábbiakban a Bizottság útmutatással szolgál a kérhető információk típusaihoz és ahhoz a módszertanhoz, amelyet a

részletes vizsgálatnak alávetett intézkedések esetében követni fog. Ezen útmutató célja, hogy a bizottsági határozatokat és indokolásukat átláthatóvá és előreláthatóvá tegye a kiszámíthatóság és a jogbiztonság biztosítása érdekében.

A részletes vizsgálatot a következő pozitív és negatív elemek alapján végzik, amelyeket az 5. fejezetben megállapított kritériumok mellett kell alkalmazni. Az esetek egy részében az ezen elemeknek tulajdonított alkalmazhatóság és súly a támogatás formája vagy célkitűzése szerint változhat. A Bizottság vizsgálatának mértéke a verseny torzulásának kockázatával lesz arányos. Ez azt jelenti, hogy az elemzés terjedelme az eset jellegétől függ. A piactól távoli tevékenységek támogatása ezért kevésbé valószínűen von maga után igen kiterjedt ellenőrzést.

A tagállamoknak minden olyan információt be kell nyújtaniuk, amelyet az eset értékeléséhez hasznosnak tartanak. A tagállamokat különösen arra kéri, hogy támaszkodjanak a korábbi állami támogatási rendszerek vagy intézkedések értékelésére, a támogatást odaítélő hatóság hatásvizsgálataira, azokra a kockázatértékelésekre, pénzügyi jelentésekre és üzleti tervekre, amelyeket minden vállalatnak el kell készítenie a nagyszabású projektekhez, valamint a szakértői véleményekre és egyéb, a K+F+I területével foglalkozó tanulmányokra.

7.3. A támogatás pozitív hatásai

Az a tény, hogy a támogatás olyan K+F+I tevékenységekre ösztönzi a Közösségben működő vállalkozásokat, amelyeket egyébként nem folytatnának, jelenti az elsődleges pozitívumot, amelyet a támogatás összegegyeztetetőségének értékelésekor figyelembe kell venni.

Ezzel összefüggésben a Bizottság különösen a következőkre fordít figyelmet:

- a vállalkozás által folytatott K+F+I nettó növekedése;
- az intézkedés hozzájárulása az érintett ágazat általános fejlődéséhez a K+F+I szintjének tekintetében;
- az intézkedés hozzájárulása a Közösség nemzetközi viszonylatban vett helyzetének javulásához a K+F+I tekintetében.

7.3.1. Piaci hiányosság megléte

Amint azt az 1. fejezet kiemelte, az állami támogatás csak abban a mértékben lehet szükséges a gazdaságon belül a K+F+I növeléséhez, amennyiben a piac önállóan nem képes optimális eredmény elérésére. Megállapítást nyert, hogy bizonyos piaci hiányosságok visszavetik a Közösségen belüli K+F+I általános szintjét. Mindazonáltal a gazdaságban nem minden vállalkozás és ágazat szembesül ezekkel a piaci hiányosságokkal azonos mértékben. Következésképpen, ami a részletes vizsgálatnak alávetett intézkedéseket illeti, a tagállamnak megfelelően tájékoztatnia kell arról, hogy a támogatás a Közösségen belül egy a

⁽⁴²⁾ Az EUREKA-projektek esetében ezt a felső határt az összeg kétszeresében állapították meg.

⁽⁴³⁾ Egy projekt akkor foglal magában túlnyomórészt alapkutatást, ha a támogatható projektköltségeknek több mint a fele olyan tevékenységből adódik, amely az alapkutatás kategóriájába esik.

⁽⁴⁴⁾ Egy projekt akkor foglal magában túlnyomórészt ipari kutatást, ha a támogatható projektköltségeknek több mint a fele olyan tevékenységből adódik, amely az ipari kutatás kategóriájába esik.

K+F+I tekintetében jelentkező általános piaci hiányosságot érint-e, vagy egy bizonyos piaci hiányosságot.

Az orvosolni kívánt konkrét piaci hiányosságtól függően a Bizottság a következőket veszi figyelembe:

- **A tudás szervezetek közötti átszivárgásai:** az információk terjesztésének előirányzott szintje; a létrehozott tudás sajátossága; a szellemi tulajdonjogok védelmének rendelkezésre állása.
- **Hiányos és aszimmetrikus tájékoztatás:** a kockázat szintje és a kutatás összetettsége; a külső finanszírozás szükségessége; a támogatás külső finanszírozásban részesítendő kedvezményezettjének jellemzői.
- **Koordinációs hiányosságok:** az együttműködő vállalkozások száma; az együttműködés intenzitása; az együttműködő partnerek közötti érdekkülönbségek; a szerződések kidolgozásának problémái; a harmadik feleknek az együttműködés összehangolásában jelentkező problémái.

A támogatott területeken a K+F+I projektekre vagy támogatásokra irányuló támogatások esetében a Bizottság figyelembe veszi: i) a periférikus fekvés és egyéb regionális jellemzők okozta hátrányokat, ii) a meghatározott helyi gazdasági adatokat, a kis mértékű K+F+I tevékenység társadalmi és/vagy történelmi okait megfelelő módon összehasonlítva a megfelelő nemzeti és/vagy közösségi szintű átlagos adatokkal és/vagy helyzettel; és iii) bármilyen egyéb, a piac fokozottan elégtelen működését bizonyító mutatót.

7.3.2. Megfelelő eszköz

A K+F+I-hez nyújtott állami támogatás az EK-Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének c) pontja alapján engedélyezhető, amikor arra szükség van egy közös érdekű cél eléréséhez, az állami támogatás általános tilalma alól mentesülve. A mérlegelési teszt egyik lényegi eleme, hogy a K+F+I-hez nyújtott állami támogatás megfelelő eszköznek tekinthető-e a K+F+I növelésére, és ha igen, milyen mértékben, tekintettel arra, hogy más, kevésbé torzító eszközök azonos eredményeket érhetnek el.

Az összeegyeztethetőség értékelésekor a Bizottság különösen figyelembe veszi a tagállam által a javasolt intézkedésről készített hatásvizsgálatokat. Azokra az intézkedésekre, amelyeknél a tagállamok más politikai lehetőségeket is figyelembe vettek, és amelyek esetében az állami támogatáshoz hasonló szelektív eszközök alkalmazásának előnyeit megállapították, és azokról a Bizottságot tájékoztatták, megfelelő eszközként tekintenek.

7.3.3. A támogatás ösztönző hatása és szükségessége

A támogatási intézkedés ösztönző hatásának vizsgálata a K+F+I-hez nyújtott állami támogatás értékelésekor a legfontosabb feltétel. Az ösztönző hatás azonosítása annak vizsgálatában **jut kifejezésre**, hogy a tervezett támogatás ösztönzi-e a

vállalkozásokat olyan K+F+I tevékenységekre, amelyeket egyébként nem folytatnának.

A 6. fejezet tartalmazza azon mutatók listáját, amelyeket a tagállamok az ösztönző hatás bizonyítékeként alkalmazhatnak. Ugyanakkor, ha egy intézkedést részletes vizsgálatnak vetnek alá, a Bizottság előírja, hogy a verseny indokolatlan torzulásainak kiküszöböléséhez a támogatás ösztönző hatásának pontosabb indoklása szükséges.

Értékelésében a Bizottság a 6. fejezetben említett mutatók mellett a következőket veszi figyelembe:

- **A várt változás pontos meghatározása:** pontosan meg kell határozni, hogy a bejelentett esetben a támogatás milyen magatartásváltozás elérését célozza (újonnan indított projekt, egy megerősített projekt mérete, kiterjedése vagy üteme).
- **A tények összevetésén alapuló elemzés:** a magatartásban bekövetkezett változást a tények összevetésével kell meghatározni: milyen szinten valósulna meg a célzott tevékenység támogatással és támogatás nélkül? A két forgatókönyv eltérését tekintik a támogatási intézkedés hatásának, és az ösztönző hatás leírásának.
- **A jövedelmezőség szintje:** ha a projekt önmagában nem lenne elég jövedelmező ahhoz, hogy egy vállalkozás megvalósítsa, ám a társadalom számára jelentős előnyökkel bírna, nagyobb a valószínűsége annak, hogy a támogatás ösztönző hatással bír. A projekt általános jövedelmezőségének (vagy hiányának) értékeléséhez olyan értékelési módszertanokat lehet alkalmazni, amelyek alkalmazása az érintett iparágban bevett gyakorlat ⁽⁴⁵⁾.
- **A beruházás összege és a pénzforgalom időbeli pályája:** Az ösztönző hatás értékelésekor pozitív elemként veszik figyelembe a jelentős induló beruházásokat, a rendelkezésre álló likvid tőke alacsony szintjét, valamint a pénzáramlás igen távoli jövőben jelentkező jelentős részét.
- **A kutatási projektben jelentkező kockázat szintje:** Például megvalósíthatósági tanulmányok, kockázatértékelések és szakértői vélemények alapján a kockázatértékelés különösen figyelembe veszi a beruházás visszafordíthatatlan jellegét, a kereskedelmi kudarc lehetőségét, annak kockázatát, hogy a projekt a vártnál kevésbé lesz eredményes, annak kockázatát, hogy a projekt megvalósítása akadályozhat más tevékenységeket, valamint annak kockázatát, hogy a projekt költségei aláássák a vállalkozás pénzügyi életképességét. A támogatott területeken a K+F+I projektekre vagy tevékenységekre irányuló támogatások esetében a Bizottság figyelembe veszi a periférikus fekvés és egyéb regionális jellemzők okozta hátrányokat, amelyek negatívan befolyásolják a kutatási projektekkel járó kockázat szintjét.

⁽⁴⁵⁾ Ide tartozhatnak a projekt nettó jelenértékének (azaz a beruházásból származó várt diszkontált pénzforgalom összege a beruházási költségekkel csökkentve), a belső megtérülési rátának (IRR) vagy a működő tőke megtérülésének (ROCE) értékelésére szolgáló módszerek. A pénzügyi jelentések és belső üzleti tervek, amelyek kereslet-, költség-előrejelzésekkel, pénzügyi előrejelzésekkel (például NPV, IRR, ROCE) kapcsolatos információkat tartalmaznak, azok a dokumentumok, amelyeket egy beruházási bizottsághoz nyújtanak be, és amelyek különböző befektetési forgatókönyveket dolgoznak ki, vagy a pénzügyi piacoknak szolgáltatott dokumentumok bizonyítékként szolgálhatnak.

- **Folyamatos értékelés:** Azokat az intézkedéseket, amelyeknél (kisléptékű) kísérleti projekteket helyeznek kilátásba, vagy amelyek pontosan meghatározott szakaszokat állapítanak meg a sikertelen projekt leállítására nézve, és amelyeknél gondoskodnak a nyilvánosan hozzáférhető utólagos ellenőrzésről, kedvezőbben értékelik az ösztönző hatás vizsgálatokor.

7.3.4. A támogatás arányossága

Az 5. fejezetben említett kritériumoktól függetlenül az érintett tagállam a következő kiegészítő információkat szolgáltatja:

- **Nyílt kiválasztási folyamat:** Amennyiben egy tagállamban a K+F+I projekt megvalósítására több (potenciális) pályázó jelentkezik, az arányosság követelményének nagyobb valószínűséggel tesznek eleget, ha a projekt támogatásáról átlátható, objektív és hátrányos megkülönböztetéstől mentes kritériumok alapján döntenek.
- **A szükséges minimumra korlátozott támogatás:** A tagállamoknak be kell mutatniuk, hogyan számították ki az adott összeget, a szükséges minimumra történő korlátozás biztosítása érdekében.

7.4. A verseny és a kereskedelem torzulásának elemzése

A K+F+I-hez nyújtott állami támogatás a versenyt két szinten befolyásolhatja: i) az innovációs folyamat során, azaz a termékek piaca jutását megelőzően a K+F+I tekintetében folyó versenyt befolyásolja, és ii) a termékpiacra, ahol a K+F+I tevékenység eredményeit kiaknázzák.

A támogatási intézkedés negatív hatásainak vizsgálatokor a Bizottság a verseny torzulásainak elemzését arra a várható hatásra összpontosítja, amelyet a K+F+I támogatás az érintett termékpiacokon a vállalkozások közötti versenyre gyakorol. A Bizottság nagyobb súllyal veszi figyelembe azon verseny- és kereskedelmi kockázatokat, amelyek a belátható jövőben és nagy valószínűséggel következnek be.

Az innovációs folyamatban a versenyre gyakorolt hatás annyiban bír jelentőséggel, amennyiben előrelátható hatást gyakorol a termékpiacra jelentkező verseny jövőbeni kimenetelére. Bizonyos esetekben a K+F+I eredményeivel – például szellemi tulajdonjogok formájában – már magukban is kereskednek az ún. technológiapiacokon, például szabadalmi licenciákon keresztül. Ezekben az esetekben a Bizottság a támogatásnak a technológiapiacokra gyakorolt hatását is figyelembe veheti.

A K+F+I termékpiacokra gyakorolt hatása alapvetően dinamikus, ezért az elemzés előretekinő jellegű lesz. Egyazon innovatív tevékenység gyakran több jövőbeni termékpiacra is kapcsolatba kerül. Ebben az esetben az állami támogatás hatását valamennyi érintett piacon megvizsgálják.

Három különböző módja van annak, ahogy a K+F+I torzíthatja a termékpiacokon a versenyt:

1. a K+F+I támogatás torzíthatja a piaci szereplőket befektetésre sarkalló dinamikus ösztönzőket (kiszorító hatás);

2. a K+F+I támogatás piaci erőviszonyokat hozhat létre, illetve tarthat fenn;
3. a K+F+I támogatás fenntarthat egy nem hatékony piaci struktúrát.

Az állami támogatás a közös piacon is gyakorolhat negatív hatást a kereskedelemre. Különösen amikor a K+F+I támogatás a versenytársak kiszorításához vezet, a támogatási intézkedés alapvetően a kereskedelmi forgalom irányának és a gazdasági tevékenység helyszínének megváltozását eredményezheti.

7.4.1. A dinamikus ösztönzők torzulása

A vállalkozások K+F+I tevékenységéhez nyújtott támogatással kapcsolatos fő aggodalom, hogy torzíthatja a versenytársakat befektetésre bíró dinamikus ösztönzőket. Amikor egy vállalkozás támogatásban részesül, ez általában növeli hajlandóságát arra, hogy sikeres K+F+I tevékenységet folytasson, ami a termékpiacra (ok)n való hangsúlyosabb jövőbeni jelenlétét eredményezi. Ez a hangsúlyosabb jelenlét a versenytársakat arra készítheti, hogy leszűkítsék eredeti beruházási terveiket (kiszorító hatás).

Értékelésében a Bizottság különösen a következőket veszi figyelembe:

- **A támogatás összege.** Azok a támogatási intézkedések, amelyek jelentős támogatási összeget képviselnek, nagyobb valószínűséggel idéznek elő számottevő kiszorító hatást. A támogatás összegének jelentőségét az ágazaton belül a magánszektor K+F ráfordításai teljes összegének és a főbb szereplők által elköltött összegnek a viszonylatában mérik.
- **A támogatás piachoz való közelsége/kategóriája.** A támogatási intézkedés minél inkább egy a piachoz közeli K+F+I tevékenységre irányul, annál valószínűbb, hogy jelentős kiszorító hatást fejt ki.
- **Nyílt kiválasztási folyamat:** Amennyiben a támogatást objektív és hátrányos megkülönböztetéstől mentes kritériumok alapján ítélik oda, a Bizottság azt pozitívabban értékeli.
- **Kilépési korlátok:** A versenytársak nagyobb valószínűséggel tartják fenn (sőt akár növelik) beruházási terveiket, ha az innovációs folyamat kilépési korlátai magasak. Ez történhet akkor, amikor a versenytársak sok korábbi beruházása kötődik egy sajátos K+F+I pályához.

- **A jövőbeni piacért folytatott verseny ösztönzői:** A K+F+I-hez nyújtott támogatás olyan helyzet kialakulásához vezethet, amelyben a támogatás kedvezményezettjének versenytársai felhagynak az egy jövőbeni piacért folytatott versennyel, mivel a támogatás által biztosított előnyök (a technológiai fejlődés mértékét vagy az időzítést tekintve) csökkentik azon lehetőségüket, hogy eredményesen lépjenek a jövőbeni piacra.

- **Termékdifferenciálás és versenyintenzitás:** Amennyiben a termékinnováció inkább differenciált termékek kifejlesztéséről szól (például különböző márkákkal, szabványokkal, technológiákkal, fogyasztói csoportokkal kapcsolatban), ez a versenytársakat kisebb valószínűséggel érinti. Ugyanez igaz arra az esetre is, ha a piacon számos tényleges versenytárs van jelen.

7.4.2. A piaci befolyás megteremtése

A K+F+I előmozdításához nyújtott támogatás torzító hatást fejthet ki azáltal, hogy növeli vagy fenntartja a piaci befolyás mértékét a termékpiacokon. Piaci befolyás alatt a piaci árak, a termelés, a termékek és szolgáltatások választékának és minőségének, illetve a piaci verseny egyéb paramétereinek jelentős ideig tartó és a fogyasztók hátrányára megvalósuló befolyásolásának képességét kell érteni. A Bizottság megvizsgálja a támogatás előtti piaci befolyást és a piaci befolyásban bekövetkezett változást, ami a támogatás eredményének tudható be.

A Bizottság főként azokkal a K+F+I intézkedésekkel foglalkozik, amelyek lehetővé teszik a támogatás kedvezményezettje számára, hogy a jelenlegi termékpiacokon meglévő piaci befolyását jövőbeni termékpiacokra helyezze át, illetve ott megerősítse. Ezért kevésbé valószínű, hogy azokon a piacon, ahol a támogatás egyes kedvezményezettjeinek piaci részesedése nem éri el a 25 %-ot, illetve ahol a Herfindahl-Hirschman index (HHI) szerinti piaci koncentráció 2 000 alatti, a piaci befolyással kapcsolatos aggodalmakat tud azonosítani a Bizottság.

Értékelésében a Bizottság különösen a következőket veszi figyelembe:

- **A támogatás kedvezményezettjének piaci befolyása és a piac struktúrája:** Abban az esetben, ha a kedvezményezett egy termékpiacra már domináns szereppel bír, a támogatási intézkedés még inkább megerősítheti ezt az erőfölényt azáltal, hogy tovább csökkenti a versenykényszert, melyet a versenytársak a kedvezményezett vállalkozásra gyakorolhatnak. Hasonlóképpen, az állami támogatási intézkedések jelentős hatással lehetnek az oligopolisztikus piacokra, amelyeken csekély számú aktív szereplő van jelen.
- **A belépési korlátok szintje:** A K+F+I területén az újonnan érkezők belépését jelentős akadályok nehezíthetik. Ezek közé tartoznak a belépés jogi korlátai (különösen a szellemi tulajdonjogokra vonatkozó szabályok), a méretgazdaságosság és a termékváltozat-gazdaságossági hatékonyság, a hálózatokhoz és infrastruktúrához való hozzáférés akadályai, valamint egyéb, a belépés vagy terjeszkedés útjában álló stratégiai korlátok.
- **Vásárlóerő:** Egy vállalkozás piaci befolyását ugyancsak korlátozhatja a vásárlók piaci helyzete. Az erős vevők jelenléte akadályozhatja egy befolyásos piaci pozíció megszerzését, ha valószínűsíthető, hogy a vásárlók a kellő mértékű piaci verseny fenntartására törekcsenek.
- **Kiválasztási folyamat:** Azok a támogatási intézkedések, amelyek lehetővé teszik az erős piaci helyzetben lévő vállalkozások számára, hogy befolyással legyenek a kiválasztási folyamatra – például azáltal, hogy módjukban áll a kiválasztási folyamatban a vállalkozásokra javaslatot tenni, vagy a kutatási pályát oly módon befolyásolni, hogy indokolatlanul juttatják az alternatív pályákat

kedvezőtlenebb helyzetbe –, nagyobb valószínűséggel keltik fel a Bizottság figyelmét.

7.4.3. A nem megfelelő piaci struktúrák fenntartása

A K+F+I támogatás, ha nem megfelelően célzott, gazdaságtalan vállalkozásokat támogathat, és ennél fogva olyan piaci struktúrák kialakulását eredményezheti, amelyekben sok piaci szereplő teljesít számottevően a hatékonysági szint alatt. Értékelésében a Bizottság figyelembe veszi majd, hogy a támogatást felesleges kapacitással rendelkező piacokon, hanyatló iparágakban vagy érzékeny ágazatokban nyújtják-e. Kevesebb aggodalomra adnak okot azok a helyzetek, amelyekben a K+F+I-hez nyújtott állami támogatás az ágazat növekedési dinamikájának megváltoztatását célozza, különösen új technológiák bevezetésével.

7.5. Mérlegelés és határozat

Ezekre a pozitív és negatív elemekre figyelemmel a Bizottság mérlegeli az intézkedés hatását, és meghatározza, hogy az abból következő torzulások a közös érdekekkel ellentétes mértékben befolyásolják-e kedvezőtlen irányban a kereskedelmi feltételeket. Az egyes egyedi esetek értékelését az állami támogatás előrelátható pozitív és negatív hatásainak általános vizsgálatára alapozza. E célból a Bizottság nem mechanikusan alkalmazza a 7.3. és a 7.4. szakaszban megállapított kritériumokat, hanem az arányosság elve alapján végez általános vizsgálatot.

A Bizottság a hivatalos vizsgálati eljárás megindítása nélkül is járhat el úgy, hogy nem emel kifogást a bejelentett támogatási intézkedéssel szemben, vagy – a 659/1999/EK rendelet 6. cikkében meghatározott hivatalos vizsgálati eljárás szerint – lezárhatja az eljárást az ugyanezen rendelet 7. cikke szerinti határozattal. Amennyiben a 659/1999/EK rendelet 7. cikke (4) bekezdésének értelmében feltételes határozatot hoz, különösen fontolóra veheti az alábbi feltételek kikötését, melyeknek csökkenteniük kell a várható torzulásokat, illetve kereskedelemre gyakorolt hatásokat, és arányosnak kell lenniük:

- az 5. fejezetben engedélyezett maximális intenzitásoknál alacsonyabb támogatási intenzitás, ideértve a visszavételi mechanizmusokat és a visszatérítendő előlegek visszafizetésének eltérő feltételeit;
- az eredmények terjesztése, együttműködés és egyéb magatartásbeli kötelezettségek;
- az elszámolások elkülönítése az egyik piacról a másikra történő keresztfinanszírozás elkerülése érdekében, amennyiben a kedvezményezett több piacon is aktív szereplő;
- más potenciális kedvezményezettek hátrányos megkülönböztetésének tilalma (a szelektivitás csökkentése).

8. TÁMOGATÁSHALMOZÓDÁS

Ami a támogatáshalmazozódást illeti, a támogatás e keretrendszer szerint megállapított felső határait attól függetlenül kell alkalmazni, hogy a támogatott projekthez nyújtott támogatást teljes egészében állami forrásokból finanszírozzák-e, vagy azt részben a Közös finanszírozza, kivéve az EK-Szerződés XVIII. címével, illetve az Euratom-Szerződés II. címével összhangban elfogadott kutatási és technológiai fejlesztési keretprogramok szerinti

közösségi finanszírozás feltételeinek meghatározott és behatárolt keretében.

Amennyiben a K+F+I területén támogatásra jogosult kiadás egészében vagy részben más célú támogatásra is jogosult, a közös részre az alkalmazandó szabályok szerint kedvezőbb felső határ vonatkozik. E korlátozás nem vonatkozik a KKV-kba való kockázati tőke-befektetéseket elősegítő állami támogatásra vonatkozó közösségi iránymutatásnak megfelelően odaítélt támogatásokra ⁽⁴⁶⁾.

A K+F+I-hez nyújtott támogatás nem növelhető *de minimis* támogatással ugyanazon elszámolható kiadások tekintetében az e keretszabályban megállapított maximális támogatási intenzitást megkerülése érdekében.

9. A MEZŐGAZDASÁGRA ÉS HALÁSZATRA VONATKOZÓ KÜLÖN SZABÁLYOK

Az EK-Szerződés I. mellékletében felsorolt termékekkel kapcsolatban nyújtott K+F támogatás vonatkozásában és az e keretszabályban a támogatási intenzitásra másutt megállapított korlátozásoktól vagy kiegészítésektől eltérve, a Bizottság továbbra is lehetővé teszi a 100 %-ig terjedő támogatási intenzitást, amennyiben minden esetben eleget tesznek az alábbi négy feltételnek:

- A támogatás az adott ágazat vagy alágazat általános érdekét szolgálja.
- A kutatás folytatására és annak céljára vonatkozó információkat az interneten közzéteszik, még a kutatás megkezdése előtt. Ennek tartalmaznia kell a várt eredmények hozzávetőleges időpontját és azok internetes közzétételének helyét, valamint az eredmény ingyenes hozzáférhetőségének megemléztetését.
- A kutatás eredményeit az interneten legalább 5 évig hozzáférhetővé teszik. Ezeket az interneten hozzáférhető információkat legkésőbb az egyéni szervezet tagjainak tájékoztatásával egy időben kell közzétenni.
- A támogatást közvetlenül a kutatóintézetnek vagy szervezetnek kell nyújtani, és az nem foglalhatja magában egy mezőgazdasági termékeket előállító, feldolgozó vagy forgalmazó vállalat nem kutatási célú tevékenységeinek közvetlen támogatását, ahogy ártámogatást sem nyújthat e termékek előállítóinak.

A Bizottság engedélyezi az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból (EMVA) nyújtandó vidékfejlesztési támogatásról szóló, 2005. szeptember 20-i 1698/2005/EK tanácsi rendelet ⁽⁴⁷⁾ 29. cikke szerinti együttműködéshez nyújtott támogatást, amennyiben az ilyen együttműködés esetében e cikk szerint jóváhagyták a közösségi társfinanszírozást, és/vagy az állami támogatást kiegészítő finanszírozásként ítélték oda az 1698/

2005/EK rendelet 89. cikke szerint, ugyanazokkal a feltételekkel és ugyanazon intenzitás mellett, mint a társfinanszírozás esetében.

Az EK-Szerződés I. mellékletében szereplő termékekhez nyújtott K+F támogatásnak azon eseteit, amelyek ezen fejezetben megállapított feltételeknek nem tesznek eleget, e keretrendszer rendes szabályai szerint kell értékelni.

10. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

10.1. Jelentés és monitoring

10.1.1. Éves jelentések

A 659/1999 rendeletben és az EK-Szerződés 93. cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló 659/1999/EK tanácsi rendelet végrehajtásáról szóló, 2004. április 21-i 794/2004 bizottsági rendeletben ⁽⁴⁸⁾ foglalt követelményeknek megfelelően a tagállamoknak éves jelentéseket kell benyújtaniuk a Bizottsághoz.

A rendelkezésekben megállapított követelményeken túl a K+F+I támogatási intézkedésekről készített éves jelentéseknek minden egyes intézkedés esetében, beleértve a jóváhagyott program keretében nyújtott támogatásokat is, a következő információkat kell tartalmazniuk:

- a kedvezményezett neve;
- az egy kedvezményezettre jutó támogatás összege;
- a támogatás intenzitása;
- azok a tevékenységi ágazatok, amelyekben a támogatott projekteket megvalósítják.

Adóügyi támogatás esetében a tagállamnak csak a 200 000 eurót meghaladó éves adókedvezmény kedvezményezettjeinek listáját kell rendelkezésre bocsátania.

A klaszterek esetében a jelentésnek tartalmaznia kell egy tömör leírást amely a klaszter tevékenységéről, valamint arról szól, hogy az mennyire hatékonyan vonzza a K+F+I tevékenységet. A Bizottság a támogatásnyújtást illetően további információkat kérhet annak ellenőrzésére, hogy betartották-e a támogatási intézkedést jóváhagyó bizottsági határozat feltételeit.

Az éves jelentéseket a Bizottság internetes oldalán teszik közzé.

Minden, engedélyezett program keretében nagyvállalatoknak nyújtott támogatás esetében a tagállamoknak éves jelentésük keretében arról is számot kell adniuk – főként a fenti 6. fejezetben említett mutatók és kritériumok alkalmazásával –, hogy az e vállalkozásoknak nyújtott támogatások tekintetében hogyan biztosították az ösztönző hatást.

⁽⁴⁶⁾ HL C 194., 2006.8.18., 2. o.

⁽⁴⁷⁾ HL L 277., 2005.10.21., 1. o. A 1463/2006/EK rendelettel (HL L 277., 2006.10.9., 1. o.) módosított rendelet.

⁽⁴⁸⁾ HL L 140., 2004.4.30., 1. o. A 1627/2006/EK rendelettel (HL L 302., 2006.11.1., 10. o.) módosított rendelet.

10.1.2. A programok teljes szövegéhez való hozzáférés

A Bizottság megítélése szerint a Közösségben az állami támogatások átláthatóságának növelésére további intézkedésekre van szükség. Külön szükséges azt biztosítani, hogy a tagállamok, a gazdaság szereplői, az érdekelt felek és maga a Bizottság könnyedén hozzáférjenek valamennyi alkalmazandó K+F+I támogatási program teljes szövegéhez.

Ezt összekapcsolt internet oldalak létrehozásával könnyen elérhető lehet. Emiatt a K+F+I támogatások vizsgálatakor a Bizottság rendszeres jelleggel előírja majd az érintett tagállam számára valamennyi végleges támogatási program teljes szövegének közzétételét és a Bizottság tájékoztatását a közzététel internetes címéről. A támogatási programot nem szabad az információk interneten való közzététele előtt beindítani.

10.1.3. Tájékoztató füzetek

Emellett minden olyan esetben, amikor egy K+F+I támogatást az egyéni bejelentés kötelezettsége alól mentesülő támogatási program keretében nyújtanak, és amikor e támogatás meghaladja a 3 millió eurót, a tagállamoknak a támogatás illetékes hatóság általi odaítélésétől számított 20 munkanapon belül meg kell küldeniük a Bizottságnak a kért információkat az e keretrendszer mellékletében szereplő formanyomtatványon. A Bizottság az összefoglaló adatokat a nyilvánosság számára honlapján teszi elérhetővé (http://ec.europa.eu/comm/competition/index_en.html).

A tagállamoknak minden K+F+I intézkedés tekintetében a támogatásnyújtásról részletes nyilvántartást kell vezetniük. Ezeket a nyilvántartásokat, amelyeknek tartalmazniuk kell minden arra vonatkozó információt, hogy a támogatható költségeket és a megengedhető maximális támogatási intenzitást betartották, a támogatás odaítélésétől számított 10 évig meg kell őrizniük.

A Bizottság a későbbiekben bekéri ezeket az információkat a tagállamoktól, mivel hatályba lépése után három évvel elvégzi ezen keretrendszer hatásvizsgálatát ⁽⁴⁹⁾.

10.2. Megfelelő intézkedések

A Bizottság ezúton tesz javaslatot a tagállamoknak az EK-Szerződés 88. cikke (1) bekezdésének alapján a létező kutatás- és fejlesztéstámogatási támogatási programjaikkal kapcsolatos megfelelő intézkedésekre.

Az e dokumentum rendelkezéseinek való megfelelés érdekében a tagállamoknak szükség esetén módosítaniuk kell ilyen intézkedéseiket, hogy – hatályba lépésétől számított tizenkét hónapon belül – összhangba hozzák azokat ezzel a keretrendszerrel, a következő kivételekkel:

- a tagállamoknak huszonnégy hónap áll a rendelkezésükre ahhoz, hogy e keretrendszer 3.1.1. pontjának hatálya alá

tartozó rendelkezések tekintetében módosításokat eszközöljenek;

- a nagy egyedi projektekre vonatkozó új küszöbérték e keretrendszer hatályba lépésétől alkalmazandó;
- a 10.1.1. pont szerinti részletesebb éves jelentések, valamint a 10.1.3. pont szerinti tájékoztató füzetek benyújtásának kötelezettsége a létező támogatási programokra e keretrendszer hatálybalépését követő hat hónap után alkalmazandó.

Felkéri a tagállamokat, hogy a javasolt megfelelő intézkedésekhez az e keretrendszer közzétételétől számított két hónapon belül adják kifejezett, feltétel nélküli beleegyezésüket. Válaszadás hiányában a Bizottság úgy tekinti, hogy a szóban forgó tagállam nem fogadja el a javasolt intézkedéseket.

10.3. Hatálybalépés, érvényesség és felülvizsgálat

E keretrendszer 2007. január 1-jén, illetve ha e dátumot megelőzően az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* nem kerül közzétételre, akkor a közzétételét követő első napon lép hatályba, és a kutatáshoz és fejlesztéshez nyújtott állami támogatás közösségi keretrendszerének helyébe lép.

E keretrendszer 2013. december 31-ig alkalmazandó. A tagállamokkal folytatott konzultációt követően a Bizottság ezen időpont előtt módosíthatja azt, jelentős versenypolitikai vagy kutatáspolitikai megfontolások alapján vagy egyéb közösségi politikák vagy nemzetközi kötelezettségek figyelembevétele érdekében. A Bizottság szándékai szerint 3 évvel a keretrendszer hatálybalépését követően elvégzi annak felülvizsgálatát.

A Bizottság e keretrendszert minden olyan bejelentett támogatási projektre alkalmazza, amely tekintetében határozathozatalra kéri fel a keretrendszer *Hivatalos Lapban* való közzétételét követően, akkor is, ha a projekteket még a közzétételt megelőzően jelentették be. Ez magában foglalja a jóváhagyott támogatási rendszerek keretében odaítélt és az egyedi támogatások egyénileg történő bejelentésére vonatkozó kötelezettség szerint bejelentett egyedi támogatásokat.

A jogellenes állami támogatás értékelésére alkalmazandó szabályok megállapításáról szóló bizottsági közleménnyel összhangban ⁽⁵⁰⁾ a Bizottság a be nem jelentett támogatások esetén a következőket alkalmazza:

- ezt a keretrendszert, ha a támogatást a hatálybalépését követően ítélték oda;
- a hatályban lévő keretrendszert a támogatás odaítélésének minden más esetére.

⁽⁴⁹⁾ A folyamat során a tagállamok esetleg támogatni kívánják a Bizottságot azáltal, hogy rendelkezésére bocsátják saját, a támogatási programokra és egyedi támogatásokra vonatkozó utólagos értékeléseiket.

⁽⁵⁰⁾ HL C 119., 2002.5.22., 22. o.

MELLÉKLET

**A kiterjesztett jelentési kötelezettség értelmében a támogatás összefoglaló adatbejelentő nyomtatványa
(10.1. szakasz)**

- (1) A támogatás kedvezményezettje (a támogatásban részesülő vállalkozás/vállalkozások neve, KKV vagy sem):
-
- (2) A támogatási program hivatkozása (annak/azoknak a létező támogatási programnak/programoknak a Bizottság által használt hivatkozása, amelynek/amelyeknek keretében a támogatást nyújtják):
- (3) A támogatást nyújtó állami szerv/szervek (a támogatást nyújtó hatóság vagy hatóságok neve és elérhetősége):
-
- (4) A tagállam, ahol a támogatott projektet vagy intézkedést megvalósítják:
- (5) A projekt vagy intézkedés típusa:
- (6) A projekt vagy intézkedés rövid leírása:
-
-
- (7) Amennyiben alkalmazandó, a támogatható költségek (euróban):
- (8) A támogatás diszkontált bruttó összege (euróban):
- (9) Támogatási intenzitás (a bruttó támogatás-egyenérték százalékában):
- (10) A javasolt támogatás kifizetéséhez rendelt feltételek (ha van ilyen):
-
- (11) A projekt vagy intézkedés elindításának és befejezésének tervezett időpontja:
- (12) A támogatás odaítélésének időpontja:
-
-